

T.C.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

REKREASYON YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKLU ZEKA ALANLARINA
GÖRE REKREASYON TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ**

HAZIRLAYAN

Bedirhan GÜNÇ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Zühal KILINÇ

BATMAN - 2020

Her Hakkı Saklıdır

T.C.

BATMAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

REKREASYON YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKLU ZEKA ALANLARINA
GÖRE REKREASYON TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ**

HAZIRLAYAN

Bedirhan GÜNÇ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Zühal KILINÇ

BATMAN - 2020

Her Hakkı Saklıdır

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Bedirhan GÜNÇ

Batman 2020

YEMİN BELGESİ

BATMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BATMAN

Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmenliğine göre hazırlamış olduğum “Ortaöğretim Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanlarına Göre Rekreasyon Tercihlerinin Belirlenmesi” adlı yüksek lisans tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünden başka bir bilim kuruluna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi beyan ederim.

Bedirhan GÜNÇ
BATMAN 2020

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKLU ZEKÂ ALANLARINA GÖRE
REKREASYON TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ

Bedirhan GÜNÇ

Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Doç.Dr. Zühal KILINÇ

Yıl, 2020 Sayfa, 73

Jüri:

Doç. Dr. Gökmen KILINÇARSLAN

Doç. Dr. Nevzat DİNÇER

Doç.Dr. Zühal KILINÇ

Bu çalışmanın amacı; çoklu zekâ kuramına göre ortaöğretim öğrencilerinin sahip oldukları zekâ alanlarını belirleyerek bu zekâ alanlarının rekreasyon tercihlerine etkisini tespit etmektir. Çalışmaya yaşları 18’den küçük 14-17 yaş arasında değişen, Siirt ilinde ortaöğretim okuyan 184’ü erkek ve 296’sı kız olmak üzere toplamda 480 birey katılım sağlanmıştır. Araştırmaya katılan fertler tesadüfi yöntem ile seçilmiştir. Elde edilen bilgilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmasında SPSS 22.0 For Windows Paket program kullanılmıştır. Bu anket formu, Özden (2003) tarafından geliştirilen 5’li likert tipi “Çoklu Zekâ Envanterinden ve demografik özellikler ile rekreasyon tercihlerine yönelik seçeneklerden oluşan bir anket formudur. Toplanan verilerin analizi için frekans, t-testi ve korelasyon analizleri uygulanmıştır. Analizler sonucunda, katılımcıların rekreasyon tercihlerine ilişkin frekans analizinde Doğa Zekasını tercih ettikleri görülürken, cinsiyet değişkeni ile zeka karşılaştırmasında kızların sayısal ve bedensel zeka türlerine, erkeklerin ise sosyal ve doğa zekasına kız katılımcılara göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Elde edilen sonuçların ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çoklu Zekâ, Rekreasyon, Zekâ Alanları, Zekâ Kuramı.

ABSTRACT**MASTER'S THESIS****Bedirhan GÜNÇ****Batman University Institute of Social Sciences****Department of Recreation Management****Advisor: Doç.Dr.Zühal KILINÇ****Year, 2020 Pages, 73****Jury:****Doç. Dr. Gökmen KILINÇARSLAN****Doç. Dr. Nevzat DİNÇER****Doç.Dr. Zühal KILINÇ**

The aim of this study is to determine the effect of those intelligence areas on recreation preferences by defining the intelligence types the secondary school students have according to multiple intelligence theory. A total number of 480 individuals, studying in Siirt, 184 male and 296 female varying from 14 to 17, under 18 were participated in the study. These individuals were selected randomly.

The SPSS 22.0 for windows package program was used for evaluation and calculation of the data obtained. This questionnaire form, consists of options of 5 point Likert-Type 2 multiple intelligence inventory developed by Özden(2003) and options for demographic characteristics on recreational preferences.

Frequency, T-test and correlation analysis were used for the analysis of the data. As a result of the analyzes, a positive and significant relationship was found between preference of individual activities and intelligence areas, while a negative and significant relationship was found between other activity groups and intelligence areas. In addition, significant relationships were found between gender and intelligence areas and recreation preferences. It is thought that the obtained results will contribute to the related literature.

Keywords: Multiple Intelligence, Recreation, Areas of Intelligence, Theory of Intelligence

ÖNSÖZ

Bu çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerinin belirlenmesi ilişkisini ortaya koymak ve öğrencinin çoklu zekâ alanına göre rekreasyonu bilinçli bir şekilde tercih etmelerini sağlayıp aynı zamanda toplumda ki diğer fertlerinde de çoklu zekâ alanına göre tercihlerine yardımcı olmak amacı ile bu araştırmayı gerçekleştirdim.

Çalışmamızın asıl amaçlarından olan ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerinin belirlenmesi ilişkisini belirleyip zeka türlerinin bireylerin davranışlarını nasıl etkilediği ve onların herhangi bir rekreasyon tecih etkinliğine katılımında, zeka alanını hangi derecede etkilediğini belirleme ve tüm bu saptamalarla benzer çalışmalara katkı sağlamak, rekreasyon alanına yararlı bilgiler sağlamak ve son olarak tespit edilmiş hususların konu ile ilgili yapılacak birçok çalışmaya yardımcı kaynak olması çalışmamızın asıl amaçları arasındadır.

‘Ortaöğretim Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanlarına Göre Rekreasyon Tercihlerinin Belirlenmesi İlişkisi” konulu yüksek lisans tez çalışmam sürecinde bana yardımlarını esirgemeyen ve her konuda bana destek veren Sayın Doç. Dr. Zühal KILINÇ hocama şükranlarımı sunmayı borç bilirim.

Yapılan bu çalışmada İstatistik hesaplarında destek veren Sayın Doç.Dr. Nevzat DİNÇER hocama, bu çalışmaya başlamamda destek olan Sayın İsmet ERTEKİN ve Zafer TÜRKOĞLU’ na teşekkür ederim.

Tez çalışmam süresince yanımda olan desteklerini esirgemeyen anneme, sevgili eşime, çocuklarım Egemen ve Ertuğrul’a sonsuz teşekkür ederim.

Bedirhan GÜNÇ

BATMAN , 2020

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ	I
YEMİN BELGESİ	II
ÖZET	III
ABSTRACT.....	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar LİSTESİ	VIII
I .BÖLÜM	
1. GİRİŞ.....	.1
1.1. Problemin Durumu	3
1.1.1. Araştırmanın alt problemi.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.5. Araştırmanın Varsayımları	4
II .BÖLÜM	
KAYNAK ARAŞTIRMASI	
2.1. Zekâ.....	5
2.1.1. Çoklu Zekâ Kuramı	5
2.1.2. Çoklu Zekâ Alanları.....	6
2.1.2.1. Sözel-Dil Zekâsı	7
2.1.2.2. Mantıksal Matematik	7
2.1.2.3. Görsel-Uzamsal Zekâ	9
2.1.2.4. Müziksel-Ritmik Zekâ	10
2.1.2.5. Bedensel-Kinestetik Zekâ	10
2.1.2.6. Kişilerarası sosyal zekâ.....	11
2.1.2.7. İçsel zekâ.....	11
2.1.2.8. Doğa zekâsı.....	12
2.2. Zaman veSerbest Zaman	13
2.2.1. Zaman Kavramı	13
2.2.2. Serbest Zaman Kavramı.....	15
2.2.3. Serbest Zamanın Temel Fonksiyonları	16

2.2.3.1. Dinlenme Fonksiyonu.....	16
2.2.3.2. Eğlenme Fonksiyonu	16
2.2.3.3. Gelişim Fonksiyonu.....	17
2.3. Rekreasyon	17
2.3.1. Rekreasyon Tanımları ve Anlamı	17
2.3.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	18
2.3.2.1. İşlevlerine Göre Rekreasyon.....	19
2.3.2.2. Katılımcı Bireylere Göre Rekreasyon.....	20
2.3.2.3. Mahalli Sınıflandırmaya Göre Rekreasyon	20
2.3.2.4. Yaşam Tarzına Göre Rekreasyon	21
2.3.3. Rekreasyonun Nitelikleri	21
2.3.4. Rekreasyonun Özellikleri	22
2.3.5. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri	23
2.3.5. Rekreasyonun Gelişimi.....	26
2.3.5.1. Türkiye ve Dünya’da Rekreasyon	27
III. BÖLÜM	
MATERYAL VE YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli.....	30
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	30
3.3. Veri Toplama Yöntem ve Araçları	31
3.4. İstatiksel Analiz	32
IV. BÖLÜM	
BULGULAR.....	39
V. BÖLÜM	
TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER.....	58
KAYNAKÇA.....	63
EKLER	67
Ek 1 Kişisel Bilgiler.....	68
Ek 2 ÇokluZeka Envanteri	69
ÖZGEÇMİŞ	73

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Araştırmanın Evreni ve Araştırmaya Katılanlar	30
Tablo 3.2. $\alpha = 0.05$ İçin Örneklem Büyüklükleri.....	32

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik bilgileri.	34
Çizelge 4.2. Bireylerin Rekreasyon Tercihlerine İlişkin Frekans Analizi Bulguları.....	34
Çizelge 4.3. Zekâ Kuramlarına Ait Ortalama ve Standart Sapma Bilgileri	35
Çizelge 4.4. . Ölçek Sorularına Ait Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları	35
Çizelge 4.5. Bireylerin Cinsiyetleri İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması	40
Çizelge 4.6. Bireylerin Yaşları İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması.....	41
Çizelge 4.7. Bireylerin Sınıfları İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması	43
Çizelge 4.8. Bireylerin Boş Zaman Etkinlikleri Tercih Etme Sebepleri İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması	44
Çizelge 4.9. Çoklu Zekâ Alanları ile Sosyo-Kültürel Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları	48
Çizelge 4.10. Çoklu Zekâ Alanları ile Sanatsal Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları.....	50
Çizelge 4.11 Çoklu Zekâ Alanları ile Sportif Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları.....	53
Çizelge 4.12. Çoklu Zekâ Alanları ile Bireysel Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları.....	55

KISALTMALAR LİSTESİ

Çev. : Çeviren

S. Sayfa

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

TDK: Türk Dili Kurumu

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze bütün toplumlarda rekreasyon faaliyetleri ile ilgilendikleri araştırmalar sonucu tespit edilmiştir. Tüm bu boş zaman etkinlikleri kişinin yaşadığı coğrafya ve kişilik özelliklerine göre değişmektedir. Tabi olan bu faaliyetler tarihin derinliklerinden günümüze farklılık kazanarak günümüze kadar varlığını sürdürmüştür (Sevil ve ark., 2012).

Rekreasyon, bireylerin veya sosyal grupların boş zamanlarında gönüllü olarak gerçekleştirdikleri gevşeme ve eğlence faaliyetlerini ifade eder. Fertlerin sosyal, psikolojik ve kültürel gelişimleri için etkin olan boş zaman etkinlikleri insanlığa fayda sağlayacak ve topluma ve ekonomik topluma daha fazla katkı sağlayacaktır. “Boş zamanları önemli kılan bir diğer unsur da çeşitli kişisel tatminlere neden olmasıdır. Öte yandan, boş zaman etkinlikleri etkin bir şekilde insanları sosyalleştirebilir ve topluma uyarlayabilir. Çeşitli alanlarda yapılan birçok çalışmada, rekreasyon faaliyetlerinin şehirleşme ve kişisel ve sosyal sağlık üzerinde olumlu bir etkisi olduğu bulunmuştur. “Rekreasyonel faaliyetlere katılımın bu olumlu katkıları olmasına rağmen bireylerin farklı sebepler nedeniyle kendileri için oldukça önem arz eden bu tür etkinliklere katılmadıkları yahut çeşitli engeller sebebiyle katılmadıkları tespit edilmiştir” (Karaküçük, 2005).

Rekreasyon bir faaliyete katılımı gerektirir. Faaliyetler güzel sanatlar, el sanatları, oyun ve çeşitli spor branşlarından oluşabilmektedir. Bu faaliyetlerin en basitinden en zoruna, karmaşığına kadar herhangi birisi yapılabileceğı gibi, bir faaliyet çeşidinin birçok alanı ya da birden fazla değişik etkinlik alanları da yapılabilmektedir. Ve bu etkinliklerin kendine özgü isteklendirmeleri çekicilikleri vardır. Bir başka ifadeyle faaliyetler, fiziksel, zihinsel, ruhsal, toplumsal ya da bunlar içinden bazılarının bir kombinezasyonu şeklinde olabilmektedir. (Karaküçük, 1999: 69).

Bireylerin rekreasyon tercihlerinin birbirinden tamamen değişik olması, bu durumun, kara kutu olarak da bilinen, bireyin zihninde gerçekleşen bir süreç olduğunu göstermektedir. Nitekim her bireyin farklı türdeki rekreasyon etkinlikleri farklı amaçlarla ve farklı beklentilerle yapması onların bu faaliyetlere karşı algı ve tutumunu da doğrudan etkilemektedir. Kimi insan natürel bir mekânda trekking, yüzme, tenis gibi sportif ve etkin katılımın olduğu bir aktiviteyi tercih ederken kimi insanın da tam aksine tiyatro, opera gibi sanatsal ve pasif katılımın olduğu bir aktiviteyi tercih ediyor olması bu duruma örnek gösterilebilir. Bireyin zekâsı, duyular aracılığıyla öğrenilen bilgileri işleyerek her bir rekreasyon faaliyetine karşı belli bir takım tutum geliştirmektedir. Nitekim zekâ kavramı da “içerden ya da dışarıdan sunulan bilgiyle harekete geçmek ya

da tetiklemek üzere genetik olarak programlanmış sinirsel bir mekanizma veya bilgisayar sistemi” olarak tanımlanarak (Gardner, 2012:90) bu durumu desteklemiştir.

Kara kutu olarak tabir edilen zeka için farklı tanımlarının olmasına karşılık zekaya ilişkin teorilerin tümü zekanın geliştirilebilecek bir kapasite ya da potansiyel olduğu ve biyolojik esaslarının bulunduğu noktalarında birleşir. Buna göre zeka, bireyin doğuştan sahip olduğu, kalıtımla kuşaktan kuşağa geçen ve merkez sinir sisteminin işlevlerini içeren; deneyim, öğrenme ve çevreden kaynaklanan faktörlerle şekillenen bir bileşimdir (<https://www.bilgicik.com/yazi/zeka-nedir-coklu-zeka-kurami/>).

Daha önceleri zeka sadece genel ve özel kabiliyet olarak ele alınmıştır. Ancak bu yaklaşımın da eksik olduğu, zekânın birkaç yetenekten meydana gelmediği düşünülerek Howard Gardner tarafından 1983 yılında çoklu zekâ teorisi ortaya atılmıştır. Çoklu zekâ teorisindeki kilit nokta “çoklu” kelimesidir. Bu kelime ile zihinsel yeteneklerin kısıtlanmaması zorunluluğunun ve devamlı çeşitlendirilebileceğinin ifade edildiği düşünülmektedir. Gardner, 1983 yılında ortaya attığı çoklu zekâ kuramında yedi farklı zekâ alanı (sözeldisel zekâ, mantıksal-matematiksel zekâ, görsel-uzamsal zekâ, bedensel-kinestetik zekâ, müziksel-ritmik zekâ, sosyal-kişilerarası zekâ ve içsel-öze dönük zekâ) tespit etmiş ve bu konu üzerine çalışmalarını sürdürerek 1999 yılında bu yedi alanın üzerine “doğacı zekâ”yı da ekleyerek zekâ alanlarının sayısını sekize çıkarmıştır. Ancak bununla da yetinilmeyip zaman içerisinde bu sayının 9 olabileceğini de vurgulamıştır (Armstrong, 2009: 25-26).

1.1. Çalışmanın Amacı ve Önemi

Tüm bu zeka alanlarının rekreasyon tercihlerini belirlemede hangi düzeyde olduğu ve rekreasyon faaliyetini tercih eden bireylerin hangi zeka alanına girdiği bir takım çalışmalar sonucunda ifade edilse bile yeterli derecede çalışmalar yapıldığı söylenemez.

Öyle ki bu çalışma sonunda elde edilen verilerin, rekreasyon talebini oluşturan bireylerin zeka alanlarının etkisi olup olmadığı oluyorsa ne düzeyde olduğunu ortaya çıkarmak ve ana hatlarıyla zeka alanları ile rekreasyon arasında ki ilişkiyi belirlemektir ve aynı zamanda alan literatürüne katkı sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca söz konusu konuyla ilgili literatür eksikliği ile daha sonra yine bu konuya ilişkin yapılabilecek diğer

çalışmalara fikir verebilmesi de bu çalışmanın tercih edilmesinde önemli bir etken olarak görülmektedir.

1.2. Problem Durumu

Ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerinin belirlenmesi ilişkisini ne düzeyde olduğu araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

Problemlere çözüm bulabilmek için aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1.2.1. Araştırmanın alt problemi

1. Ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerinin belirlenmesi ilişkisini etkileyen nedenler ve faktörler nelerdir?

2. Ortaöğretim öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinin belirlenmesinde hangi zekâ alanları etki etmektedir?

3. Ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihleri durumu arasında nasıl bir ilişki bulunmaktadır?

4. Ortaöğretim öğrencilerinin rekreasyon tercihlerinin belirlenmesinde zeka türünün etkisi ve eğilimi nasıl olmaktadır?

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Çalışma Siirt Merkezinde ortaöğretim seviyesinde öğrenim gören okullar ile sınırlıdır.

- Çalışma 2019-2020 yılları ile sınırlıdır.

- Çalışmada uygulanan ankette uygulanan okuldaki öğrencilerin vereceği cevaplarla sınırlıdır.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırma aşağıdaki temel varsayımlara dayanacaktır;

- Seçilen örneklem grubunun evreni temsil etmede yeterli olduğu,
- Belirlediğimiz örneklem grubuna uygulanan anketin geçerli ve güvenilir olduğu,

- Öğrencilerin anketleri dürüslükle yanıtladığı,
- Alan yazımızda elde edilen bilgiler gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

BÖLÜM II

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

2.1. Zekâ:

Gardner zekayı "bir kişinin bir ya da daha fazla kültürde değer bulabilen ve günlük ya da profesyonel yaşamlarının karşılaştığı sorunları etkili ve verimli bir şekilde çözebilecek bir ürün üretme yeteneği" olarak tanımlar.(Gardner, 2004).

Zeka ile ilgili yapılan diğer bir tanım; “Zekâ yeni ve şaşırtıcı durumlarda çevreye uyum sağlayabilme ,soyutlama ve problem çözme gücüdür” (Selçuk, 1999) biçimindedir.

Zekanın özelliklerinin neler olduğunu saptamak üzerine yapılan çalışmalar eski dönemlere kadar uzanır. 1900'lerden sonra bilimsel anlamda çalışmalar yapılmaya başlanmış; ancak yine de tek bir tanımla ifade edilebilir hâle getirilememiştir. Eğitim tarafından bakıldığında, zekanın tanımından çok niteliği ön plana çıkmaktadır. Zekanın ne olduğu ve nasıl ölçülebileceği konusunda erişilen tek bir neticenin olmaması da birçok teorinin gelişmesine neden olmuştur (Başaran, 1992).

Eğitim psikologlarının hemfikir oldukları görüşe göre; bir sınıftaki öğrenciler bir konuda birbirleriyle kıyaslandığında, simgeleri başarıyla kullananların, karmaşık problemleri başkalarından yardım almadan ya da çok az dayanakla çözebilenlerin, amaçlı ve planlı olanların zekâ düzeylerinin diğerlerine kıyasla daha yüksek olduğu söylenebilmektedir (Ülgen, 1995).

2.1.1. Çoklu Zekâ Kuramı

Günümüz dünyasında teknik bilginin şaşılabacak hızda geliştiği, çağımızda bilgiye ulaşma ve kullanma her geçen gün önem kazanarak ilerleme kaydetmektedir. Bu çerçeveden eğitim politikamızın temel emellerinden birisi ve belki de en önem arz eden unsurlardan biri öğrencilerimize var olan bilgileri aktarmaktan çok, bu bilgilere ulaşma becerilerini kazandırmaktır. Fert eğitim sürecinde çeşitli gözlemler yaparak, deneyip araştırarak edindiği bilgileri süzgeçten geçirdikten sonra zihninde işler ve o bilgilere anlamlar yüklemeye çalışmaktadır. Herhangi bir dersin amacına ulaşabilmesi için öğrenen kişide anlamlı öğrenmenin gerçekleşmesi gerekir. Anlamlı öğrenmenin

gerçekleşmediği durumlarda edinilen bilgiler kısa süreli hafızadan öteye geçemez. Böylelikle aktif öğrenme gerçekleşmemiş olur. Çoklu Zeka Kuramında, öğrencilerin farklı ilgi ve kabiliyetlerini dikkate alarak öğrenim görmeleri amaçlanmaktadır (Demirci ve Yağcı, 2008).

Gardner' in 1983'te eğitimde çığır açacak “Çoklu Zekâ Kuramı” klasik zekâ testi ve zeka anlamına farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Gardner 1995'te yedi zekâ türünden söz edip ilerleyen zamanlarda doğa zekasını ekleyerek sekiz ayrı zeka türünden söz etmektedir. Araştırmalar ışığında her insan sahip olduğu zekâlarla birlikte farklı bir öğrenme, problem çözme ve iletişim kurma yöntemine sahip olduğunu göstermektedir (Demirci ve Yağcı, 2008).

Gardner zekâyı, “Bir kişinin bir veya birden fazla kültürde değer bulan bir ürün ortaya koyabilme ve günlük ya da mesleki hayatında karşılaştığı bir problemi etkin ve verimli bir biçimde çözme yeteneği” olarak tanımlamıştır. Gardner’a göre bireyler aynı anlayış tutumuna sahip olmamakla birlikte başlı başına ancak eğitim farklılıkları ciddiye alırsa, bütün bireylere farklı zekâ türüne sahip olduklarından ötürü farklı şekillerde de hizmet etmesi gerekmektedir. Eğer bireyler zekâ yapılarını tanıyabilirse maruz kaldıkları problemleri çözüm getirmede daha başarılı bir performans getirmektedir (Akamca ve Hamurcu, 2005).

Çoklu Zekâ Kuramı beynin nasıl işlediğine dayanarak dinamik öğrenmenin ve başka öğrenci merkezli öğrenme yaklaşımlarının belli standartlarına basitçe dile getiren bir kuramdır (Sivrikaya, 2010: 124-125).

2.1.2. Çoklu Zekâ Alanları

Bu bölüme gelene kadar zekânın tanımdan, çoklu zekâ teorisinin ortaya çıkışından ve zekânın sekiz işaretine değinildi. Bu bölümde çoklu zekâ alanlarına değinilecektir. Gardner ilk olarak yedi farklı zekâ alanının varlığından söz etmiş ve daha sonra buna bir sekizinciyi eklemiştir. Buna göre sekiz zekâ alanı sırasıyla şunlardır:

1. Sözel-dil zekâsı
2. Mantıksal-matematiksel zekâ
3. Görsel-uzamsal zekâ
4. Müziksel- ritmik zekâ

5. Bedensel- kinestetik zekâ
6. Sosyal zekâ
7. İçsel zekâ
8. Doğa zekâsı

2.1.2.1. Sözel-Dil Zekâsı

Dil zekasının, zekayı araştırma ve inceleme disiplinlerinde en çok araştırılan zeka alanı olduğu görülebilir. Dil zekasından bahsederken, kişinin kendi dili ile ilgili kavramları öğrenme ve kullanma becerisi ve yabancı dilleri basit bir şekilde öğrenme ve kullanma becerisi olduğu düşünülmektedir. Güçlü dil becerisine sahip insanlar; kelime oyunlarını okumayı, konuşmayı, tartışmayı ve oynamayı severler ve bu yöntemi kullanırken konuyu daha iyi anlayabilirler. Bu insanlar ileri düzeyde güçlü yönleri sahiptir (Ergin ve Köse, 2008:100-101).

Dil zekâ tipine sahip olan öğrenciler güçlü ezberleme ve belleklere sahiptirler . Fıkralar, masallar anlatmaktan ve dinlemekten hoşlanırlar. Kelime hazneleri oldukça geniştir. İyi iletişim becerilerine sahiptirler (Yavuz, 2004: 13). Güçlü dil becerilerine sahip olan öğrencilere bir konuyu öğretirken o konu hikâyeleştirilebilir, raporlar hazırlatılabilir, konuyla ilgili görüşme, sunu yaptırılabilir, münazara ortamları oluşturulabilir, konuyla ilgili şiirler yazması vb. istenebilir (Demirel, 2006: 72).

Yukarıdaki öğrenme yöntemlerini kullanırken, bu zeka yapısına sahip bireylere ek olarak, öğrenme ortamında bazı materyaller sağlanmalıdır. Bunlar; kitaplar, teypler, günlükler, yazı malzemeleri, gazeteler, dergiler, kalemler, bilgisayarlar, kelime oyunları vb. (Yavuz, 2004: 13). Bu tanım ve özelliklerden yola çıkarsak bu zeka alanını kapsamlı kullanan kişiler ilerdeki yaşamlarında yazar, şair, konuşucu, dilbilimci, hukukçu, tercüman, öğretmen, gazeteci, politikacı ve Stand-up Komedyeni olabilirler.

2.1.2.2. Mantıksal Matematik

Sayısal alanı kuvvetli bir matematikçi gibi rakamları, bilgisayar programcılar gibi olaylarla ilgili nedensel ilişkiler kurmak için etkin bir şekilde kullanılabilir olayların durumu hakkında akıl yürütebilme yeteneğine mantıksal-matematiksel zekâ denir (Armstrong, 2000a, Saban 2005). Piaget, mantıksal ve matematiksel zekanın ilk

keşfinin, bir çocuğun nesneler dünyasını anlamasıyla başladığına inanır. Nesneleri kalıcı olarak tanımaya başlayan çocuklar için diğer sırada bunları gruplandırma vardır. Sonra sayıları hesaplamayı öğrenir ve bir sonraki aşamada sayıları ve nesneleri eşleştirebilir. Sonra hacmi ve miktarı birbirinden ayırır, sayı dizisini karşılaştırır ve denklem eşitsizliğini anlar. Ergenliğin son aşamasında, çalıştırmak için sembolleri kullanmayı öğrenir. Piaget matematiksel zekânın gelişimini motor eylemlerden somut ve biçimsel eylemlere geçiş olarak tanımlar (Gardner, 2012).

Mantık ve matematiksel zekanın bireylere getirdiği problem çözme yeteneği, olayların genelliğini ve detayını gerçekleştirme yeteneğidir. Sayısal zekanın gerekliliği akıl yürütmektir. Bu akıl yürütme, basitten karmaşığa değişir. Bu, sistematik ve detaylı düşünmeyi gerektirir. Matematiksel zekanın her açıdan karşılaşılan rastgele problemlerini çözmek için doğru algıyı ve kanıtı kullanması gerekir. Matematikçiler soyutlama alanında akıl yürüttüklerinde, bilim adamları doğa yasaları arasındaki ilişkiyi sistematik bir şekilde incelerler. Bilimin gelişimi, matematik arasındaki ilişki ile doğru orantılıdır. Mantıksal matematiksel zekaya özgü güçlü bir merak, gözlem ve sorgulama yeteneği vardır. Gerek bilim adamları gerek matematikçiler bu içgüdülerle yola çıkıp ısrar ve disiplinle sonuca ulaşmışlardır. Newton kütle çekim kanununu bulmadan önce yere düşen bilyenin neden sektiğini, insanların neden yere doğru düştüğünü, gökyüzünde asılı duran Ay'ın neden düşmediğini merak ederdi. Albert Einstein'ın evrene merakı ise dört beş yaşlarında kendisine hediye edilen bir pusula ile başlar. Hangi yöne çevrilirse çevrilsin hep kuzeyi gösteren ibrenin gizemi onu adeta büyülemiştir. Ünlü matematikçi Blaise Pascal için matematik ilk aşk gibi kutsaldır. Oyun odasının duvarına bir üçgen ve bir daire çizdiği ve aralarındaki ilişkiyi incelediği söylenir. İnsanlığa hizmet eden bilim insanlarının ve matematikçilerin çocukluk anılarını incelerken benzer deneyimlerle karşılaşacağız.(Gardner, 2012).

Matematiksel zekanın temel yetenekleri şunlardır (Bümen, 2004):

Soyut yapıları fark etme: Doğada tekrar eden olayların farkına varmadır. Salyangoz kabuğu, kozalak, tavus kuşunun tüyleri, bal peteğindeki desenini farkettiği söylenebilir.

Tümevarım yoluyla akıl yürütme: Gözlemlenen tekil olgulardan yola çıkarak genel yargıya ulaşmaktır. Daha çok deneysel bilimlerin kullanmış olduğu bir akıl yürütme yöntemidir.

Tümden gelim yoluyla akıl yürütme: Genel ilkelere dayanarak özel olgular ile alakalı bir yargıya ulaşmaktır.

Bağıntıların farkına varma: Gündelik yaşamda karşılaşılan verileri sıralama ve sınıflama yeteneğidir.

Karmaşık hesaplar yapma: Okulda öğrenilen matematiğin teoride kalmaması, gündelik hayatta kullanılabilmesidir.

Bilimsel yöntemi kullanma: Bu yöntemle göre karşılaşılan problemlerde önce gözlem yapılır; sonrasında tartma, bir yargıya varma ve karar verip uygulama vardır.

Güçlü mantıksal ve matematiksel zekaya sahip insanlar nesneleri tanımlayabilir, kavramlar arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları keşfedebilir, deneyler kurabilir ve test edebilir, soyut kavramları kullanabilir, karmaşık hesaplamalar yapabilir ve yeni modeller oluşturmada yeteneklidirler.

Matematikçiler, muhasebeciler, istatistikçiler, bilim adamları, mühendisler, ekonomistler, hakimler ve eleştirmenler bu alandaki zekaya örneklerdir.

2.1.2.3. Görsel-Uzamsal Zekâ

Üç boyutlu düşünme becerisi olarakta adlandırabileceğimiz resimler, şekiller, yer, zaman, renk, biçim, desen gibi olgular ve bu olgular arasındaki ilişkilere karşı duyarlı olmaktır (Saban, 2002, s.9). Görsel uzamsal zekâyâ sahip olan öğrenciler; harita, tablo ve diyagramları basit bir şekilde okuyabilir, renklere duyarlıdır, hayalperesttir, güzel resim çizerler, kitaplarına sık sık karalamalar yaptıkları görülür, görsel detayları çok çabuk hatırlarlar, iyi bir yön bulma becerileri vardır, dağınıklıktan hoşlanmazlar, derslerde aralıksız not alırlar (Yavuz, 2004: 23).

Görsel uzamsal zekaya sahip öğrencilere ders verirken daha fazla harita, resim, tablo, grafik kullanılabilir ve dersler film, slayt vb. görsel sunumlarla işlenebilir ve

öğrenme süreci renklerle şifrelenebilir. Bu dersle ilgili posterler kavram haritalarını kullanabilir. (Demirel, 2006: 94). Bu zekâya sahip olan kişiler ressamlık, fotoğrafçılık, avcılık, izcilik, rehberlik, gemicilik, heykeltıraşlık, dekoratörlük, mekanik mühendisliği, mimarlık, kameramanlık gibi mesleklere ilgi duyarlar (Selçuk, 2003: 52).

2.1.2.4. Müziksel-Ritmik Zekâ

Bu tür zekaya sahip bir kişinin ses, müzik, akustik, ritim ve müzik dilindeki olaylara karşı hassasiyetini ifade etme ve yorumlama yeteneğidir. Müziksel zekaya sahip insanlar; güzel şarkı söylerler, müzik enstrümanlarıyla ilgilenirler, şarkının melodisini kolayca hatırlayabilirler, konuşmaları ve hareketleri bir ritim duygusuna sahiptir, genellikle mırıldanırken onları duyabilirsiniz. Ritim ve ton kavramına sahiptirler ve gürültüye duyarlıdırlar. (Saban, 2002: 10-11)

Bu zekâya türüne hakim olan öğrencilere bir mevzuyu öğretirken fon müziği eşliğinde konu anlatılabilir, öğrenciden mevzu hakkında şarkı bestelemesi istenebilir, duygularını konu hakkında bildiklerini müzikle, ritimle anlatması istenebilir, konu ile ilgili şarkılar bulup söylemesi istenebilir, derste müzik, ses kaydediciler, kasetçalarlar kullanılabilir (Demirel, 2006: 101) Bu zekâya sahip olan bireyler; bestecilik, müzik öğretmenliği, yorumculuk, orkestra şefliği, müzik eleştirmenliği, bando elemanı, tiyatroculuk, şarkıcılık, müzik marketi sahibi olmak, udilik, gitaristlik gibi mesleklere ilgi duyabilirler (Selçuk, 2003:57).

2.1.2.5. Bedensel-Kinestetik Zekâ

Bedesel kinestetik zekası, bir bireyin vücudunu ustaca kontrol etme ve koordine etme, kendini ifade ederken vücut hareketini ustaca kullanma beden ve zihinle koordinasyonu sağlama yeteneğini ifade eder(Ergin, 2008: 90-91). Bu zekâya sahip olan fertlerin; küçük kasları çok gelişmiştir, hareketlidirler, vücut dilini etkili bir şekilde kullanabilirler, fiziksel aktivitelerde başarılıdırlar, başkalarını taklit etme yeteneklerine sahiptirler, el becerisinde başarılıdırlar, dokunarak, yaparak yaşayarak daha iyi öğrenirler (Saban, 2002: 11-12).

Bu zekâya sahip öğrencilere konular öğretilirken; öğrencilerin derste faal bir biçimde yer almaları sağlanabilir, dokunarak, yaparak yaşayarak öğrenecekleri ortamlar hazırlanabilir, somut nesnelerle öğrenebilecekleri materyaller geliştirilebilir, el

kabiliyetleri gerektiren faaliyetler hazırlanabilir, açık havada dersler işlenebilir, geziler düzenlenebilir, drama yaptırılabilir, yapboz gibi materyallerle mevzular öğretilir (Yavuz, 2004: 31). Bu zekâya sahip bireyler gelecekteki meslek gruplarından kendileri için uygun olan spor, dans, aktörlük, balerinlik, baletlik, cerrahlık, pandomim sanatçısı, teknik direktör, koreografi sanatçısı, heykeltıraşlık gibi mesleklere ilgi duyabilir (Selçuk, 2003: 62)

2.1.2.6. Kişilerarası Sosyal Zekâ

Sosyal zeka, başkalarıyla geçinme, başkalarını anlama, kendini ifade etme ve ilişkileri sürdürme yeteneğini içerir. Liderlik ve arkadaşlık kurabilme becerilerine sahip olma kapasitesidir (Saban, 2002:12-13). Kişilerarası sosyal zekâsı güçlü olan öğrenciler; grup içinde grup üyeleri ile işbirliği yapma, başkalarının düşüncelerine ve fikirlerine değer verir ve onları anlamaya çalışır, empati yeteneği gelişmiştir, başkalarının sorunlarına karşı duyarlıdır, liderlik özelliklerine sahiptir, kolaylıkla çevresindeki insanları ikna edebilir (Ergin, 2008:123-124). Bu zeka yeteneğine sahip öğrencilere konular öğretilirken şu öğretim yöntem ve tekniklerinden faydalanılabilir; grup çalışmaları, grup görüşmeleri, paneller, kulüp çalışmaları, takım oyunları, tiyatro, beyin fırtınası, tartışma grupları gibi etkinlikler düzenlenmelidir (Yavuz, 2004:75- 76). Kişilerarası sosyal zekâsı güçlü olan bireyler gelecekte uygun olan meslek türlerinden kendileri için ,öğretmenlik, siyasi parti liderliği, sosyologluk, psikologluk, rehberlik uzmanlığı, satıcılık, pazarlamacılık, doktorluk, hemşirelik, sosyal çalışmacılık, organizatörlük gibi meslek alanlarına ilgi duyarlar (Selçuk, 2003:72).

2.1.2.7. İçsel zekâ

İçsel zeka türüne sahip olan kişiler evreni tanıma ve yorumlamaya kendi iç dünyalarından başlarlar. İçsel zekâ, insanın güçlü ve zayıf yönlerini iyi tanıma,duygularını açık ve net bir şekilde ifade edebilme, başkalarının başarılarından veya başarısızlıklarından ders çıkarabilme, kendileri için hedefler belirleme ve bağımsız hareket etme yeteneğidir. İçsel zekâsı güçlü olan öğrenciler; tek başlarına iş yapma eğilimindedir, özsaygıları ve özgüvenleri yüksektir, kendi başlarına çalışmaktan hoşlanırlar, gerçekçi amaçları vardır, hakkında pek fazla bahsetmediği en az bir hobisi vardır, öğrenirken kişisel çalışmalar yapar, kendi öz değerlendirmesini yapabilir (Saban, 2002: 13-14). 10 İçsel zekası güçlü olan öğrenciler için bazı öğretim ve yöntem

tekniklerinden faydanılabilir bunlar; günlük yazdırma aktiviteleri, hayal gücü aktiviteleri, hedef belirleme aktiviteleri, sessiz öğrenme, rahatlama egzersizleri, meditasyon, öz değerlendirme aktiviteleri, tartışmalar ve kişiselleştirilmiş öğretim aktiviteleri organize edilebilir. (Yavuz, 2004: 121). İçsel zekâya sahip olan öğrenciler gelecekte kendileri için uygun olan meslek türlerinden, psikoterapistlik, ilahiyatçılık, felsefecilik, araştırmacılık, bilim insanı olmak, şairlik, sanatçılık, zanaatçılık, yazarlık, politikacılık, heykeltıraşlık gibi meslek alanlarına ilgi duyarlar (Selçuk, 2003: 76).

2.1.2.8. Doğa zekâsı

Doğa zekâsı gelişmiş olan bireylerin dış dünyaya ilgisi çok fazladır. Canlılar evrenine ve canlılara yakınlık duyması, doğada olup biten olaylara karşı meraklı, duyarlı olması, doğadaki olayları anlama, araştırma ve doğadaki olaylar hakkında düşünme kapasiteleri gelişmiştir(Ergin, 2008: 106-107). Doğa zekâsı güçlü olan öğrenciler; çevre konularına meraklıdırlar, doğa olaylarına karşı hassas ve duyarlıdırlar, çevre bilinçleri gelişmiştir, açık havada olmaktan, doğadaki canlıları incelemekten, bağ, bahçe işleri ile uğraşmaktan, varlıkları sınıflandırmaktan, doğa gezilerinden, belgeseller izlemekten hoşlanırlar (Saban, 2002: 25).

Zeka türlerinden sekizincisi olan doğa zekâsına sahip öğrencilere mevzular öğretilirken; tabiat yürüyüşleri düzenleyebilir, geziler düzenleyebilir, farklı canlıları inceleyebilir, doğa hakkında videolar izleyebilir veya onlar hakkında videolar hazırlayabilir, doğadaki nesneleri sınıflandırmalarını isteyebilir ve doğal olaylar hakkında raporlar yazdırabilirsiniz , Doğadan fotoğraf çekebilir ve işlenen konuyu doğa ile ilişkilendirebilirsiniz. (Yavuz, 2004:127).

Doğa zekâsına sahip olan öğrenciler için gelecekte uygun olan meslek türleri; biyolog, ziraat mühendisi, zoolog, jeolog, meteoroloji uzmanlığı, botanikçi, çiftçi, çevre bilimci, çiçekçi, bahçıvan, arkeolog, veteriner, peyzaj mimarı, astronom, fotoğrafçı, dağcı olabilirler (Demirel, 2006: 47, Selçuk, 2003: 66).

Son olarak Çoklu Zekâ Kuramı'nın öğrenci üzerindeki etki durumlarının bilinmesi, öğrencilerin zeka türünün tanınmasında ve ihtiyaçlarının öğrenilmesinde eğitimcilere büyük kolaylık sağlar. Gardner, dışında birden fazla eğitimcide öğrencilerin farklı özelliklere sahip olduğunun bilinmesi ve eğitim durumlarının, bu farklılıkları göz önünde bulundurarak şekillendirilmesi gerektiğini dile getirmektedirler. Kuramın

getirdiği en büyük değişim, eğitimin öğrencinin bireysel özelliklerini merkez konum alması yani bireyselleştirilmesidir ve hızla gelişmekte olan teknolojiden dolayı bu gittikçe daha kolaylaşmaktadır. Öğretimde herhangi bir tek tip eğitsel yaklaşımın öğrencilerin sadece az bir kısmına hitap edeceği kabul edilmelidir. Gardner şöyle demektedir: “Hepimiz bu dünyaya bir kez geliyoruz. Öğretmenler bir kez geliyor. Öğrenciler bir kez geliyor. Herkese eşit şans tanımak zorundayız. Sonunda herkesle başarılı olamayacağız, ama bunun için çabalamak önemlidir” (Sivrikaya, 2010).

2.2. Zaman ve Serbest Zaman

2.2.1. Zaman Kavramı

Zaman kavramı üzerine birçok bilim adamı kendi ilgi alanlarında farklı tanımlar yapmışlardır. Ekonomistler için zaman para kazanmanın en etkili yolu iken, doktorlar için hastalarını tedavi etmek için verdiği mücadele . Tarih, felsefe ve diğer bilimsel alanların zaman için farklı yorumları vardır. Bu sebeble zamanın tanımı hakkında ortak bir görüş bulunamamıştır. Mackenzie'ye göre, zaman “son derece değerli bir kaynaktır, ancak para gibi toplanamaz. Hammadde olarak depolanamaz ve keyfi veya isteksizce harcanmalıdır. Çünkü zaman, geri kazanılamayacak soyut bir kavramdır”(Mackenzie, 1985).

Zaman; “bir fiilin, bir iş veya oluşun geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu zaman, vakit; meydana gelen olayları sıralamaya yarayan başsız ve sonsuz muhakkak, soyut kavramdır” (Karaküçük, 1997 Tezcan, "bu, insan yaşamının bir parçasıdır, uzun veya kısa vadede olursa olsun, tekrarlanamaz ve başlangıcı ve sonu bir saat içinde ölçülebilir bir bölümüdür" şeklinde açıklamıştır(Tezcan, 1991).

Addington, "Zaman insan sonsuzluğunun bir ölçüsüdür. Şimdiye kadar insanlar zamanın doğal olduğuna, insan kavramlarının bir ürünü ve ilgisine inamak şeklinde olduğnu belirtir" (Addington, 1993). Walter Williams’a göre: “zaman tüm insanların eşit olarak sahip olduğu tek şeydir.”

“Zaman, soyut bir kavramdır. Akılda olayların sürekliliğini gözlemleyerek akılda yaratılan ve yine olayların içinde sürüp gideceği düşünülen, başı sonu belli

olmayan kavramdır” (Alaylıoğlu ve Oğuzhan: 1968). TDK’ ya göre “Zaman, bir eylemin içinde geçtiği, geçeceği ya da geçmekte olduğu süredir” (T.D.K., 1983).

“İnsanlığın oluşumundan bu yana zaman çok önemli olmuştur. Alandan bağımsız olarak, zaman anlayışı insani gelişme ve mesleki başarıda büyük bir paya sahiptir. Bu durum toplum ve bireyler içinde böyle gelişir.” Descartes de “toplumların ileri veya geri zekâlı diye ayrılamayacağını, ülkelerin büyüme ve zenginlik farkları yalnızca zamanı iyi kullanarak, planlı ve programlı bir şekilde çalışmalarından ve dinlenmelerinden kaynaklandığını ileri sürmektedir” (Doğruyol, 1990).

Uzay çağını yaşadığımız 21. yüzyılda zamanı doğru ve verimli kullanmak her yönüyle büyük önem arz etmektedir. Günümüz dünyasında zamanının büyük bir kısmını çalışarak geçiren insanların sayısı oldukça azalmıştır. Şüphesiz ki bu durumun en önemli sebebi teknolojinin hızla gelişmesi ve hayatın hemen hemen bütün alanlarında yer almasıdır. Fazla çalışma ile artık para kazanılmıyor. Plan ve program çalışmaları günümüzde dünyada her zaman en etkili çalışma yöntemi olmuştur. Teknolojinin hızlı gelişmesi nedeniyle insanların çalışma süresi kısaldı ve doğal olarak insanların boş zamanları da arttı. Ekonomik ve teknolojik gelişmekte olan ülkeler ile gelişmemiş ülkeler arasındaki bariz fark, onların zaman değerlendirmesi konusunda kararlılıkları ve farkındalıklarıdır. Zamanı verimli kullanan ülkeler ve bireyler sosyal ve ekonomik açıdan oldukça gelişmiştir. Günümüz dünyasında, planlı ve planlı çalışanlar her açıdan ileri düzeydedir. Modern insanlar zamanı doğru kullanmalıdır. İnsanlar zamanlarını iyi ayarlamalı ve uygun seçimleri yapmalıdır.

Çünkü zaman:

1. İktisat yapılmayan
2. Borç alınıp, verilmeyen
3. Satılıp gelir elde edilmeyen, çoğaltılamayan
4. Toplanamayan ve hammadde gibi depolanamayan
5. Sadece kullanılan ve kaybedilendir (Baltaş, 1987).

Diğer taraftan zaman, miras elde etmek, ilim tahsil etmek ve sıhhat elde etmek için bir hammadde niteliği taşımaktadır.

Zamanı iyi bilip kullanan bir insan;

- Zamanını doğru yerde en iyi şekilde kullanır.

- Kişi hayatında yaşadığı her olaydan ders çıkararak tecrübe sahibi olur.
- Kişi kendi hayatını ve kişiliğini anlamlandırarak yaşar.
- Kişiyi daha programlı kılar.
- “Ulaşmak istediği hedeflere ulaşmak için her gün yeterince zaman harcamaya hazırdır, böylece daha faydalı olur ve daha fazla mutlu olmak için serbest zaman alakalarına ve hobilerine zaman ayırabilir” (Uzunoğlu, 1992).

2.2.2. Serbest Zaman Kavramı

Giderek daha popüler hale gelen dünyamızda, teknoloji zaman kavramına yeni açılımlar getirdi ve hayatımızda daha fazla yer kaplamaya başladı. İşe ek olarak, zaman anlayışının oluşumu, insanların keyfi olarak algılayabilecekleri "gayri resmi bir alan" haline gelmiştir.. Bu alan yazısında ‘‘boş zaman’’ veya ‘‘serbest zaman’’ şeklinde açıklanmıştır. Ülkemiz söz konusu olduğunda, bu iki tanımdan birinin diğerine göre tercihi hala tartışma konusudur (Doğan, 2002).

Zamanın boş olmayacağı düşüncesiyle ‘‘serbest zaman’’ ifadesini tercih edenler, serbest sözcüğünün gerçek anlamından kaynaklanan değişiklikten habersiz gözükmektedirler. “Gerçekte Farsça bir sözcük olan serbest başı bağlı olmak” anlamındadır. Bu yüzden serbest zaman, çalışma dışı ayrılmış zamandan ziyade düzenlenmiş, tasarlanmış bir zaman olarak ifade edilebilir. Serbest sözcüğünün orjinal karşısının serbaz sözcüğüyle ifade edilmesi, eş anlamlısının boş ve başıboş kelimeleri olmasını gerektirir. Bu noktada ‘‘serbest zaman’’ yerine boş zaman kavramını çalışma dışı zamanın ifadesinde kullanılması sözlüğe ve etimolojiye uygundur şeklinde görüşünü belirtmektedir.

Serbest zamanın sözlük olarak anlamı; "Bireyler, iş ve yaşamla ilgili zorunlu görev veya yükümlülükleri yerine getirdikten sonra kalan süreyi ifade eden, kendi adlarına özgürce kullanma hakkına sahiptir.” “Bu tanımla alakalı yakın bir kavram olan rekreasyon ise; tamamıyla çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılmış boş zaman içinde bireyin rutin hayat, yoğun iş yükü ve çevresel olumsuzluklardan etkilenen fiziksel ve ruhsal sağlığının iyileştirilmesi, korunması ve devamı için yapılan, kişisel doyum sağlamak, zevk ve haz almak amacıyla bireyin isteğine göre gönüllü olarak ferdi ya da grup olarak yaptığı etkinlikler şeklindedir”(Şahin, 2009).

Uluslararası literatürde boş zaman kavramı bir etkinlik olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle şu tanımla ifade edilmektedir; "boş zaman etkinlikleri, bir ekibin dinlenme, eğlence, bilgi veya becerilerin geliştirilmesi ve ailenin mesleki, sosyal sorumluluklarını yerine getirdikten sonra topluluk hayatına gönüllü katılım gibi bir çalışmasıdır"(Tezcan, 1982).

2.2.3. Serbest Zaman Temel Fonksiyonları

“Serbest zaman kavramının gelişim sürecini incelerken, sanayi devrimi, iş, tasarruf ve sermaye birikimi gibi kavramların yeni toplumsal değerlerle ortaya çıktığını, boş zamanın ise lüks ve tembellik olarak görüldüğünü görebiliriz. "Sanayi devrimi sırasında serbest zaman araştırma için çok önemlidir. Yorgun insanların fiziksel gücünü onaran ve yeniden denge bulmalarına yardımcı olan bir dinlenme işlevi vardır." “Ancak burada dinlenmenin fiziksel yorgunluğu giderebilmesine karşın, sinir sistemini ve ferdin ruhsal yapısını mutlaka yeniden onaracağı gerçeği göz ardı edilmektedir” (Sağcan, 1986).

2.2.3.1. Dinlenme Fonksiyonu

Dru Scott; “Çalışma zamanı duru düşünmeyi ve etkili çalışmayı ifade eder. Dinlenme zamanı, enerjimizin yeniden dolmasını ve gücümüzün yenilenmesini sağlar. Çalışmak gereken günlerde düzgün, düzenli , yüksek verimli sabahlar istiyorsanız, kendinize istikrarlı bir miktar dinlenme zamanı ayırınız. Tam olarak faydalı zaman, toplam dinlenme zamanına bağlıdır şeklinde serbest zamanlarda dinlenme fonksiyonunun önemini vurgulamaktadır”.

Bilhassa mesai zamanlarında fizyolojik olarak tüketici, bir ortam içinde olmayan bireyler için artık dinlenmek, “sırtüstü yatmak ve hiçbir şey yapmamak” anlamını taşımamaktadır. “İş dışı zamanlarda, bedensel ya da zihinsel olarak zorlu birtakım uğraşlarla dinlenme yolunu seçen insanların sayısı hiç de az değildir.” Çağdaş dünyanın her geçen gün yenilerini keşfettiği “boş zaman uğraşları/hobiler” “bunun en belirgin göstergesidir” (Kropoktin, 1997)

2.2.3.2. Eğlenme Fonksiyonu

Günümüz dünyasında insanlar, ne kadar boş zaman etkinliğine katılırsa o kadar başarılı sayılmakta ve statüsü artmaktadır. Eğlenceye verilen önem günlük yaşamda da gözükmemektedir (Püsküllüoğlu, 2005).

Can bıkınlığını yok eden veya sıkıntı sonrası eğlenme ve rahatlamayı ifade eden, müsabakanın oyun zevkine ağırlık basmadığı tüm spor uğraşları ile diğer etkinlikleri ister gayretli ister pasif olsun günlük ihtiyaçların gerektirmediği bazı etkinlik tiplerine katılma fırsatı sağlamaktadır (Yavuz, 2018: 6).

2.2.3.3. Gelişim Fonksiyonu

Bu tür çalışma, insanların maddi ve manevi yorgunluklarını gidererek onlara kişiye birçok açıdan yaratıcı bir güç kazandırmaktadır. Can sıkıntısını yok eden veya sıkıntı sonrası eğlenme ve rahatlamayı ifade eden, yarışmanın oyun zevkine ağırlık basmadığı, tüm spor uğraşları ile diğer etkinlikleri ister gayretli, ister pasif olsun günlük ihtiyaçların gerektirmediği bazı aktivite tiplerine boş zamanın temel fonksiyonları açısından katılım fırsatı sağlarlar. Eğlenmek, zamanı hoş bir şekilde geçirmek ve bunu bazen can sıkıntısından kurtulmak için değil, ayrıca tasayı, merakı vb. gidermek için yapmak anlamını da taşımaktadır. İnsan yaratılışı itibariyle boş durmamaktadır. İnsan olumlu ya da olumsuz sürekli bir iş halindedir. İyi-kötü, doğru-yanlış, helal-haram şeklinde bir aktivite içinde olmak zorundadır.

Serbest zaman iki tarafı da keskin bir kılıç gibidir. “Serbest zamanını olumlu kullanılırsa kişisel ve toplumsal gelişim, olumsuz kullanılırsa bunalım, başıbozukluk gibi problemler ortaya çıkarır” (Karaküçük ve Ekenci, 1995).

2.3. REKREASYON

2.3.1. Rekreasyon Tanımları ve Anlamı

Rekreasyon, revizyon, düzenleme ve düzen anlamına gelen Latince "recreatio" dan geliyor. Türkçe karşılığı yaygın şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu ise fertlerin ya da toplumsal kümelerin boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır. (Karaküçük, 2005).

İş yükü, günlük yaşam tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden zarar gören veya olumsuz etkilenen fiziksel ve zihinsel sağlığın yanı sıra keyif alma zamanı elde etmek, korumak için, bu süre tam memnuniyet ve kendini gerçekleştirme için kullanılır. Bu faaliyetler, bireylerin veya grupların bağımsız ve birbirine bağlı boş zamanlarında gönüllü olarak seçtikleri faaliyetlerdir. (Karaküçük, 2005).

Boş zaman kelimesinin çok çeşitli konuları kapsadığı ve tahmin ettiğimizden daha fazla tanımımız olduğu görülebilir. Bu tanımlar neredeyse aynı amaca sahiptir ve şüphesiz farklı araştırmacıların görüşlerini yansıtmaktadır. İnsanlar boş zamanlarını çevreden uzak durma, hava değişiklikleri, seyahat, sağlık, yeniden birleşme, heyecan gibi farklı zamanlarda, açık veya kapalı alanlarda farklı deneyimler edinerek geçirirler. Ayrıca kentsel ve kırsal alanlardaki faaliyetlere aktif ve pasif olarak katılım sağlarlar. Rekreasyon, insanların boş zamanlarında yaptıkları bu etkinlikleri ifade eden bir kavramdır ve insanların tamamıyla boş zamanlarında katıldıkları etkinliklerle ilgilidir. Günlük, hafta sonları, yıllık tatiller ve daha uzun tatillerde boş zamanları olan için veya emeklilikler gibi kişilerde çeşitli alanlarda birçok farklı etkinliği bulunan faaliyetlerdir (Karaküçük, 1995).

2.3.2. Rekreasyonun Sınıflandırılması

Üstlendiği fonksiyon, yapılma mekânı, yapılma şekli, yapan bireylerdeki ve bu bireylerin rekreasyondan istek ve beklentileri üzerine olan farklılıkların yanı sıra hiçbir kısıtlama olmadan her bireyin gerçekleştirebilmesi, rekreasyonu çok yönlü, karmaşık ve üzerinde çalışılması gereken bir disiplin haline getirmiştir. Rekreasyon faaliyetleri, yeterli boş zamana sahip her bireye eşit mesafede bulunsu dahi mekân, amaç, yaş, eğitim, maddi imkân ve buna benzer birçok unsura bağlı olarak çeşitlenmiş ve bu

duruma paralel olarak da rekreasyon faaliyetleri üzerine çeşitli sınıflandırmaların yapılmasına neden teşkil etmiştir.

20. yüzyılda rekreasyona yalnızca günlük rekreasyon ve turizm amaçlı rekreasyon olarak bakılmaktayken (Sezgin, 1987), 21. yüzyılda bu bakış açısına ek olarak ticari, sağlık, sanatsal, estetik gibi farklı bakış açılarının olduğu görülmektedir (Hazar, 2014).

Rekreasyona karşı gelişen bu bakış açıları tıpkı zaman, rekreasyon ve rekreasyonun özelliklerinde olduğu gibi rekreasyonun sınıflandırılması konusu üzerinde de ortak bir görüş üzerinde uzlaşamamasına neden olmuştur. Buna, Mason ve Mitchell'in "motorik, duyuşal ve zihinsel" (Ardahan ve ark., 2016: 21),

Karaküçük'ün (2005:7) "amaçlarına göre ve çeşitli kriterlere göre", Suiçmez'in "amaçlarına göre, özelliklerine göre ve eylem sırasına göre" sınıflandırmaları örnek gösterilebilir. Rekreasyon faaliyetlerinin çeşitliliğindeki zenginlik göz önüne alındığında rekreasyonda da birçok farklı sınıflandırmanın yer alması beklenen bir sonuçtur.

2.3.2.1. İşlevlerine Göre Rekreasyon

Rekreasyon faaliyetlerinin yapılmasındaki amaçlar baz alınarak yapılan sınıflandırmadır.

- ***Dinlenme rekreasyonu:*** Bedensel ve zihinsel sağlığı korumanın temel alınarak yürütülen faaliyetler bu sınıflandırma kapsamı içerisinde yer almaktadır.
- ***Kültürel rekreasyon:*** Tarihi eserlerin, müzelerin ve bunun gibi kültürel unsurların gezilmesi, görülmesi, öğrenilmesi amacıyla yapılan rekreasyon etkinlikleridir.
- ***Sosyal ve Toplumsal rekreasyon:*** Toplumsal etkileşim içerisinde bulunarak sosyalleşmenin temel alındığı rekreasyon etkinlikleridir.
- ***Sportif rekreasyon:*** Fiziksel olarak bir sportif faaliyeti gerçekleştirmek veya bir sportif faaliyette seyirci, taraftar gibi pasif durumda olarak geçirilmek amacıyla yapılan boş zaman değerlendirme şeklidir.
- ***Turizm rekreasyonu:*** Kısa süreli olarak ve bulunulan yerden farklı bir bölgeye çeşitli amaçlarla seyahat edilerek geçirilen rekreasyon etkinlikleridir.

- ***Estetik ve Sanatsal rekreasyon:***Tiyatro, sinema, opera, resim, müzik gibi çeşitli sanat dallarından biri veya birkaçıyla, aktif katılımcı veya pasif seyirci olarak katılarak geçirilen rekreasyon etkinlikleridir.
- ***Ticari rekreasyon:***Ticari amaçlı organizasyonların yürüttükleri, katılımcıların belli bir ücret karşılığında katıldıkları rekreasyon faaliyetleri ticari rekreasyon faaliyeti kapsamında değerlendirilmektedir.
- ***Sağlık rekreasyonu:***Bireylerin bozulan fiziksel veya mental sağlığını tedavi etme, iyileştirme veya sağlığı koruma amacıyla yapılan etkinliklerdir. Sportif faaliyetler de sağlık rekreasyonu içerisinde değerlendirilse de, sağlık rekreasyonu yalnızca sportif faaliyetleri değil, termalizm, uvalizim, masaj gibi sportif olmayan faaliyetleri de kapsadığı için farklı bir sınıflandırma olarak ele alınmaktadır.

2.3.2.2. Katılımcı Bireylere Göre Rekreasyon

Rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştiren bireylerin sahip oldukları özellikler dikkate alınarak yapılan sınıflandırmadır. Bu özellikler; rekreasyona katılan bireylerin yaşları, katılımcıların sayıları, katılımcıların milliyetleri ve katılımcıların etkinliklere katılma şekilleriyle sınırlıdır.

- ***Katılımcıların yaşlarına göre rekreasyon:***Bireylerin yaşlarına uygun rekreasyon faaliyetlerini içermektedir. Bu kapsamda rekreasyon faaliyetleri; çocuk rekreasyonu (okul öncesi rekreasyonu ve okul rekreasyonu), gençlik rekreasyonu, yetişkin rekreasyonu ve üçüncü yaş rekreasyonu şeklinde sınıflandırılabilir.

- ***Katılımcıların sayılarına göre rekreasyon:***Rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin sayılarının dikkate alındığı rekreasyon sınıflandırmasıdır.

*Bireysel (ferdi) rekreasyon,

*Grup rekreasyonu,

*Kitle rekreasyonu

- ***Kapalı alan rekreasyonu:*** Bu rekreasyon etkinlikleri belli yapı malzemeleriyle açık alanlardan ayrılmış kapalı alanlar içerisinde gerçekleştirilen etkinliklerdir. Kitap okuma, tiyatro oyunu seyretme, futsal oynama gibi etkinlikler kapalı alan rekreasyonuna örnek gösterilebilir.

2.3.2.3. Mahallî Sınıflandırmaya Göre Rekreasyon

Mahallî sınıflandırmaya göre yapılan rekreasyon sınıflandırması kentsel rekreasyon ve kırsal rekreasyon olmak üzere iki ana başlık altında incelenebilmektedir.

- **Kentsel rekreasyon:** Kent sınırları içerisinde açık veya kapalı alanda, aktif veya pasif katılımın olduğu rekreasyon faaliyetleri kentsel rekreasyon olarak sınıflandırılmaktadır. Kentsel rekreasyon faaliyetlerine kent parklarındaki etkinlikler, sinema, tiyatro, kültürel geziler örnek gösterilebilir.

- **Kırsal rekreasyon:** Kent dışında ve daha çok doğayla iç içe yapılan rekreasyon faaliyetleridir. Su sporları, piknik, trekking vb. etkinlikler şehir dışında yapılması çok daha uygun etkinlikler olduğu için bu kapsamda ele alınmaktadır.

2.3.2.4. Yaşam Tarzına Göre Rekreasyon

Rekreasyona katılan bireylerin benimsedikleri yaşam biçimi açısından rekreasyon faaliyetleri alışılmış (olağan) ve alışılmamış (olağanüstü) yaşam rekreasyonu olarak iki grupta sınıflandırılmaktadır.

- **Alışılmış (olağan) rekreasyon:** Bireylerin genelde benzer mekânda, benzer bireylerle birlikte, benzer etkinlikleri birbirlerine çok yakın zaman içerisinde gerçekleştirdiği rekreasyon şeklidir. Buna örnek olarak haftalık rutin olarak yapılan halı saha futbol maçları örnek gösterilebilir.

- **Alışılmamış (olağanüstü) rekreasyon:** Alışılmış rekreasyonun aksine bireylerin çok nadiren veya hiç yapmadıkları, genellikle mekânsal ve zamansal açıdan farklılık gösteren etkinliklerdir. Turizm hareketliliğine katılmak ve tatilin gerçekleşmesi sürecinde yapılan tüm rekreasyon faaliyetleri veya bir bireyin ilk kez bungee jumping yapması bu sınıfa örnek verilebilir.

2.3.3. Rekreasyonun Nitelikleri

Rekreasyonun çeşitli tanımları olmasına rağmen bu konuda bazı bilim insanları üzerinde hem fikir oldukları, araştırmalarında eriştikleri sonuçların kesiştiği bazı temel noktalar söz konusudur. Bunlar rekreasyonu, diğer etkinliklerden ve kavramlardan ayıran esas nitelikleridir. Rekreasyon serbest zamanda gerçekleştirilir. Harcadığımız zaman zorunlu ihtiyaçlarımızın dışında kalan zorunluluk hissetmediğimiz zaman

dilimidir. Rekreasyonda bireyler kendi özgür iradesi veya gönüllü olarak etkinliklere katılır. Katılımda gönüllülük esas özelliktir. Bireyler etkinliklere zorunlu oldukları için değil, beğendiği için katılır. Rekreasyonun katılımcılar üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Zevk ve mutluluk verir. Katılımcıyı heyecanlandırır, zorunlu olarak yaptığı çalışmalardan uzaklaştırır İç ve dış dünyalarında rahatlık sağlayarak dengelenmelerini destekler. Rekreasyon bireysel ve toplumsal faydalar sağlar. İnsanları psikolojik ve sosyolojik olarak katılımcılığa, paylaşmaya ve diğer kişileri anlamaya yöneltir. Bireyi sosyal yaşamında rahatlatır. Eğlence toplumsal değerleri ihlal etmez ve yenilikleride hoş karşılanır. "Bazen yararlı ve tehlikeli faaliyetler içerebilir. Ancak amacı katılımcılara verdikleri bilgiler anlamında ahlaki, fiziksel ve ruhsal değer vermektir. "Rekreasyon insanlar için önemli değildir, ancak uzun vadede insanların birçok temel özelliğini içerir. "Bu temel niteliklere ek olarak, eğlencenin de tamamlayıcılığı var." "Bu faktörler temel rekreasyon kalitesini destekler, etkinlik gerçekleştiğinde etkinliğin atmosferini değiştirir, etkinliğin amacına tam olarak ulaşmasını sağlar, insanların katıldığı etkinliğin tadını çıkarmasını ve keyfini çıkarmasını sağlar ve kişinin etkinliğe tekrar katılmasını destekler." (Kaba, 2009: 16).

"Rekreasyon yaşamın rutin sürecini değiştirebilir. Yenilenme, tazelenme sağlarken; duygusal, sosyal, fiziksel dengeyi kurmaya yardımcı olur". "Rekreasyon insanı tekdüze hayatından çıkararak bir şeyler yapmaya teşvik". "Kişiyi hareketli olmaya, paylaşmaya, ilişki içinde olmaya, düşünmeye, oluşturmaya ve üretmeye teşvik eder. Rekreasyon da tatmin genelde yapılan etkinlik sırasında gerçekleşir". "Rekreasyon alanında memnuniyet genellikle etkinliklerde gerçekleşir." Etkinliklerde az ya da çok mutlu olmak, kuşkusuz gelecekteki etkinliklere katılmada belirleyici bir rol oynayacaktır" (Kaba, 2009: 17).

Rekreasyon, dünyadaki aynı temel özelliklere sahip bir kavramdır, bu yüzden insanlara evrensel bir vizyon verebilir. Bu anlamda rekreasyon etkinlikleri farklı milletlerden, dillerden, dinlerden ve ırklardan insanların iletişim kurmasını sağlar. Serbest zaman ve rekreasyon aynı ve bazen ayrılmaz olarak kabul edilir. Bu doğru olabilir. Rekreasyon boş zamanlarda yapıldığı için boş zaman aktivitesidir(Burton, 1974).

2.3.4. Rekreasyonun Özellikleri

Rekreasyon faaliyetleri birden fazla alanı içerir ve rekreasyon faaliyetleri bu alanlara katılan kişilerin ortak hedefidir. Bu ortak hedef rekreasyonun özelliklerini açıklığa kavuşturmaktadır. Boş zamanın ana özellik kombinasyonları aşağıdaki gibidir (Gümüş, 2016).

- Rekreasyon çalışmaları, serbest zamanda yapılır ve her yaştaki ve özellikteki insanların bu faaliyetlere katılmalarına imkân verir.
- Rekreasyon faaliyetleri çeşitli iç ve dış mekanlarda her mevsim ve iklim koşullarında gerçekleştirilebilir.
- Rekreasyon, çok çeşitli çalışma içerir, katılımcıya mutluluk verir ve memnuniyet sağlar.
- Rekreasyon araştırmaya ihtiyaç duyar. Bu faaliyetler fiziksel, zihinsel, sosyal veya duygusal faaliyetler olabilir.
- Rekreasyon, çalışma yaparken bir başka çalışmaya alaka duyma ve çalıştırma imkânı sağlar.
- Rekreasyon, toplumun örf ve adetlerine, manevi değerlerine uygun olmalıdır.
- Kişilerin psikolojik yapılarını, sosyal ve fiziksel bünyelerini, sağlıklarını, vatandaşlık duygularını ve diğer kişilik geliştirici özelliklerini taşımaktadır.
- Rekreasyon aktivitelerinin seçimi gönüllü hizmete dayanmaktadır.
- Rekreasyon faaliyetleri özgürlük hissi verir.
- Rekreasyon tembellik karşıtı bir etkinliktir.
- Rekreasyon serbest zamanlarda yapılır.
- Haz ve mutluluk verir.

2.3.5. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

İnsanın varlığı nedeniyle, zamanını ihtiyaçlarına göre bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde düzenlemelidir. İnsanlığın gelişmesiyle bu talep de artmış, ilkel dönemden günümüze sanayi ve teknolojinin büyümesi, serbest zaman ve rekreasyonun oluşumunu etkilemiştir. Doğaüstü güçlerin ritüelleri, dini temelli ibadet ve avcılık organizasyonları

gibi ilkel olaylar, serbest zaman ve rekreasyon faaliyetlerinin ilk örnekleridir. Toprağın işlenmesi ve tarım toplumuna geçişin etkilerinin rekreasyon sektörü üzerinde çok fazla etkisi olmamasına rağmen, dini kutlamaların, hasatların veya bahar tatillerinin, topluluklar arası düğünlerin vb. geliştirilmesi insanların davranışlarını daha organize hale getirmiştir. Sanayinin gelişimi ve üretim yöntemlerindeki değişiklikler ile işçi sınıfının boş zamanı artmaya başladı. İnsanlar daha organize etkinliklerle rekreasyon yaratmaya katkıda bulunmuşlardır. Teknoloji ve kentsel yaşam tarzındaki gelişmeler rekreasyon talebini artırdı ve onu bir iş kolu haline getirdi. Artık insanların serbest zamanlarını değerlendirmek için rekreasyona ihtiyaçları olmaya başladı. Alandaki araştırmalar rekreasyonu oluşturan faktörleri aşağıdaki gibi sıralamaktadır (Karaküçük, 2008).

Çalışma süresini azalması ve serbest zamanın artması; sanayi devrimi nedeniyle, makine yardımıyla insan ünitelerinin üretimi iki katına çıktı, böylece sahadaki veya fabrikadaki işçilerin iş yükünün çoğu çalışanların serbest zamanlarını artırdı. Verimlilik artmış, çalışma şartları iyileştirilmiş, evden ya da uzaktan çalışma gibi yeni mesai kavramları geliştirilerek serbest zamanların daha fazla artmasını sağlamıştır. Şehirleşme: “Tarihsel dönüm noktası olarak görülen Sanayi Devrimi ayrıca nüfusun artmasına ve köylerden şehirlere göçün artmasına neden olmuştur” (Adıgüzel ve Yüksel, 2011).

Şehirlerde yaşam, çalışma koşulları ve sosyal ilişkiler kırsal alandakilerden oldukça farklıdır. Birçok insan açık bir şekilde ikili ilişki kurmuş olmasına rağmen, bu ilişkiler yüzeysel ve soyuttur. "Kendini yalnız hisseden insanlar şehirdeki iç ve dış mekanlara ya da şehir dışındaki doğal çevreye yönelirler" (Karaküçük, 2008).

Kişisel gelirin artması: Kişisel kazancın yüksek olması, rekreasyon etkinliklerinin çeşitli ve sayısının çok olduğu toplumlarda gözlenen bir durumdur. Özellikle şehir yaşamında alınan her hizmet karşılığı bir bedel ödenmesine alışılmıştır. Benzer şekilde, rekreasyon faaliyetleri için ekipman sağlanması da bugün için çok önemlidir. "Ancak, ulaşım, yiyecek ve içecek gibi ek masraflar eklendiğinde, rekreasyon faaliyetlerinin maliyeti artacaktır". Bu masrafları maddi olarak karşılama gücüne sahip olanların rekreasyona katılımı yüksek olmaktadır. Gelir düzeyi yüksek gelişmiş toplumlarda serbest zaman ve rekreasyon faaliyetlerine katılım zorunlu harcamalar haricinde kalan bütçe ile gerçekleştirilir. (Karaküçük, 2008).

Eğitim: Okuryazarlık düzeyi daha yüksek olan insanlar rekreasyon faaliyetlerine daha sık katılırlar (Tezcan, 1982). Eğitim yoluyla sosyal mesleğini ve gelirini artıran insanların topluma açık ve bu nedenle rekreasyona yöneldikleri düşünülmektedir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'da serbest zaman eğitiminin rekreasyonun gelişimine katkıda bulunduğu belirlenmiştir (Erkal, 1981).

Uzun bir geçmişi ve kökeni olan ülkeler, sanat, müzik, edebiyat ve spor alanlarında kendi ulusal rekreasyon etkinliklerini oluşturmaktadır. Yeni Dünya ülkelerinde ve yeni topluluklarda bu kültür, bu kültürün yaratılması için serbest zaman üzerine çeşitli eğitimler verilerek böyle bir kültürün oluşturulması adına eğitimler verilmiştir.

Teknolojik gelişmeler: "Teknolojinin gelişmesi ile mekanizasyonun iyileştirilmesi ve otomasyon sistemlerinin kurulması çalışanların serbest zamanlarını artırmıştır. Öte yandan geliştirilen yeni ürünler insanların günlük yaşamı için zaman alıcı gereklilikler sağladı." Bulaşık makineleri, çamaşır makineleri, gıda makineleri ve dondurulmuş gıdalar insan hayatını kolaylaştırır ve bu görevler için harcanan zamanı azaltır. "Gelişmiş spor ve oyun konsolları, TV, film, video ve diğer araçlar rekreasyon etkinlikleri için yeni fırsatlar sunmaktadır" (Karaküçük, 2008).

Yerel ve ulusal serbest zaman politikaları: İnsanların ihtiyaçları ve bu alandaki uzmanların çalışmaları nedeniyle oluşturulan politikalar rekreasyon faaliyetlerine katılımı doğrudan etkilemektedir. Teknolojik gelişmeler, eğitim sisteminin rekreasyon alanındaki değişiklikleri, devlet destek planlarının açıklanması, çalışma saatleri ve yıllık izin düzenlemeleri nedeniyle ulusal rekreatif etkinlikleri destekleyen politikalarından bazılarıdır. Ayrıca, yerel yönetimler eğlence mekanlarını ve tesislerini arttırması, malzeme ve ulaşım desteği sağlaması diğer önemli destek faktörleridir. (Karaküçük, 2008).

Sağlık ve zindelik bilincinin artması: Şehirleşme gelişmesiyle, yerleşik yaşam tarzı modern toplumda bir sorundur ve kısa ve ağır iş yükü sağlık sorunlarına neden olur. İnsanlar eğlence, sağlık ve fitness konusunda daha bilinçli hale gelir. İnsanlar onları hareketsiz oturmanın neden olduğu sağlık sorunlarından korumak için rekreasyon etkinliklerini tercih etmektedirler. "Bedensel ve zihinsel sağlığın etkin bir biçimde elde

edilebileceği rekreatif etkinliklerin başında çeşitli spor dalları gelmektedir". Bu nedenle, rekreasyon seçimlerinin amacı, rakip olmak için değil zamanı değerlendirmektir. Bu etkinliklerin çoğu maceraya yönelik ve doğa ile yakından ilgilidir."

Eğlencenin bir sektör haline gelmesi: Eğlence şehirleşme ile birlikte gelişip, bir iş kolu haline gelmiştir. Rekreasyonun alanı içinde yer alan eğlence faaliyetleri insanların serbest zamanlarını değerlendirebilmeleri için fırsatlar yaratır. Sanatsal etkinlikler temalı-konsept parklar, disko, bar, casino gibi yerler insanların serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri eğlence merkezleridir. Bu sektörlerin gelişimi, insanlara rekreasyon faaliyetlerini yürütmeleri için destek sağlamıştır. (Karaküçük, 2008).

2.3.6. Rekreasyonun Gelişimi

Bireylerin rekreasyona duydukları ihtiyacı ve rekreasyonun bireylerin ihtiyaçlarını tatmin etme özelliği ele alınmadan önce "ihtiyaç" kavramının açıklanması gerekmektedir. İnsanların yaşamlarını idame ettirmelerini veya yaşamdan zevk almalarını doğrudan etkileyen ihtiyaç kavramı temelde bir şeyin eksikliğinin, yoksunluğunun olması durumu olarak düşünülmektedir (Torkildsen, 2005: 99). Herhangi bir şeyin eksikliği olarak ihtiyaç kavramı "eksikliği duyulan şeyin karşılanmaması durumunda acı ve üzüntü, karşılanması durumunda ise zevk ve haz veren duygular" şeklinde tanımlanmaktadır (Ünlüöner ve Tayfun, 2011: 8).

Bu duygular içerisinde ihtiyacın giderilmemesi halinde hissedilen acı ve üzüntü durumu, bireyi, durumunu zevk ve hazzla çevirecek amaçlı bir takım davranışlara, yani ihtiyacın giderilmesine yönlendirmektedir. Bu durum Freudian teorisinde tüm insan davranışlarının güdülendiğinin ve hiçbir insan davranışının şans eseri olarak ortaya çıkmadığının ifade edilmesiyle desteklenmektedir. Ayrıca McDougal'ın teorisinde de insan davranışlarındaki en önemli karakteristik özelliğin, her davranışın merkezinde bir amacın olması olarak ifade edilmesi bu durumu destekleyici bir başka teori olarak gösterilebilir (Torkildsen, 1999: 78- 79).

Araştırmaya göre rekreasyon tarihin değişik dönemlerinde, farklı şekillerde de olsa görülmüştür. "Geçmişten günümüze, bu eğlence faaliyetleri farklı özelliklere ve topluluklara dayalı çeşitlilik sayesinde artmıştır. (Kocaekşi, 2012: 3).

Boş zamanın gelişimi; ilk uygarlıktan bugüne, çeşitli aşamalardan geçmiştir. "İlk medeniyette insanlar, manevi alanda ve ebedi barışta yaşadıkları tüm yorgunluk ve zorluklardan kurtulmanın mümkün olduğuna inanıyorlardı." Preklasik dönemde, özellikle Mısır'da, kültür her zaman karmaşık olmuştur. Devlet yöneticisi kesinlikle kutsal bir konumdaydı. Kamu kurumlarının zorunlu yönetimi, zorla çalıştırma sistemi ve sosyal yaşamın genellikle servete dayandığı gerçeği, orta sınıfın boş zamanlarının olmaması bu dönemin temel özellikleridir .Dönemin bu özelliklerinden dolayı orta sınıf vatandaş rekreasyona vakit ayıramamıştır. Ayrıcalıklı sınıfı oluşturan küçük bir seçkin topluluk; spor, savaş oyunları, avcılık gibi rekreasyonel etkinliklere katılmışlardır. Klasik dönemde kırsal hayata, natüralizme ve hümanizme önem verilmiş, güzelliğe duyulan ilgi ve sevgi sosyal organizasyonların oluşturulmasında etkili olmuştur. Genç nesil, ailelerinin rehberliğinde kültürel değerleri öğrenmiştir. 19. yüzyılda, günde 20 saat çalışan insanlar zaman içinde 10 saat çalışmaya başlamış ve gerçekleşen endüstriyel süreçle insan hayatında yeni gelişmeler olmuştur. Aşırı kentleşme, nüfus artışı, sıkı çalışma ve yaşam koşulları, çevre kirliliği vb. çeşitli faktörlerin neden olduğu baskıyı azaltma ihtiyacı, rekreasyon faaliyetlerine katılma isteğini artırmıştır. "İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gelişmiş ülkelerdeki serbest zaman artmış, aynı zamanda yaşam kalitesinde refah seviyesinde atarak rekreasyon faaliyetlerinin kalitesini artırmıştır." (Hazar, 2003: 29-30).

Anadolu'da ve Türkiye'de eğlencenin gelişimi, burada mevcut Türk toplumunun incelenmesine yardımcı olacak bir önceliktir. Genellikle Anadolu'da kız ve erkek çocuklar, tarım ve hayvancılıkla uğraşarak savaşa hazırlanırlardı. Çalışma zamanı yoksa; savaşa hazırlık bir oyun haline gelir, özellikle at üzerinde birçok oyun ve yarışma yapılırdı. Artan eğitim fırsatları, artan gelir seviyeleri, ulaşım ve iletişimde yenilik, dış dünyaya açılma ve tatil kavramının toplum içinde yaygınlaşması gibi nedenler çalışma dışı zaman içinde serbest zamanın kullanılması ve değerlendirilmesini gerekli kılmıştır. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra, ülke, toplumun kültürel, sanatsal ve spor yaşamına önemli ilerlemeler ve büyük atılımlar getirmiştir. "1933'te kurulan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, 1936'da kurulan Konservatuvarı, Ulusal Tiyatro, Ulusal Senfoni Orkestrası ve 1949'da kurulan Ulusal Opera ve Bale, 1989'da kurulan Spor Genel Müdürlüğü, üniversitelerin rekreasyon bölümleri ve kentin rekreasyon bölgeleri bu atılımlara örnektir.." (Kocaekşi, 2012: 9).

2.3.6.1. Türkiye ve Dünya’da Rekreasyon

Açıkçası, ülkemizdeki çeşitli örgütler pasif ve verimsiz bir durumdadır, çünkü boş zamanlarını değerlendirmek için eğitim almamaktadırlar. “Eğitim politikamızda da bir eksiklik olarak görülen bu konu, sorun hala çocuklar, gençler ve yetişkinler gibi farklı yaş gruplarında var olmakla birlikte, gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde içinde bir sorun haline gelmiştir. (Tezcan, 1978: 403). “Dini hizmet bölümleri, hükümetler, kurumlar ve kuruluşlar (Kızılay Derneği gibi), toplum merkezleri ve kitle iletişim araçları boş zamanlarında eğitim ve halkın ve bireylerin boş zamanlarının değerlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.”.

Ülkemizde boş zamanlarında gençlere din eğitimi vermek, din müziği geliştirmek ve hat sanatı, mimari ve dekorasyon gibi İslam sanatını geliştirmek ve geliştirmek eğlence faaliyetlerine önemli katkılarda bulunmaktadır.. Sosyal devlet olgusuna sahip ülkemizde ve diğer pek çok ülkede genel refahı sağlamak ve geliştirmek devletin görevidir. Bu amaçla spor alanları, çocuk bahçeleri, parklar, kapalı salonlar, serbest zaman eğitimi yaptıracak liderler yetiştirmek, okullar açmak devletlerin görevlerindendir. Ayrıca, Kızılay Derneği gibi yardım kuruluşları tarafından düzenlenen kamplarda kendileri için tatil fırsatları yaratılmış, eğitim programları ile müzik, resim ve el sanatları faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. "Ayrıca, toplum merkezi tarafından sağlanan dil ve edebiyat, güzel sanatlar, spor, drama, sosyal yardım faaliyetleri, kurslar, kütüphaneler ve yayınlar, tarih ve müzecilik gibi etkinlikler de boş zamanın değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır” (Tezcan, 1978: 10-11).

Ülkemizde gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetleri; Gençlik ve Spor Genel İdaresini, gençlik kamplarını, çeşitli turizm alanlarında turizm uygulamalarını, gönüllü organizasyonları, spor salonlarını, fitness merkezlerini, oyun kulüplerini ve üniversite spor okullarında kurulan üniversiteleri listeler. Ayrıca eğlence kapsamında eğlence oyunları, eğlence etkinlikleri, tiyatro etkinlikleri ve yarışmalar da düzenlenmektedir. "Yine, komşu ziyaretleri, kafelerde oyunlar ve sohbetler, piknik gezileri, resepsiyon günleri, hamamlar, sinemalar ve tiyatrolar gibi bazı etkinlikleri sayabiliriz.”(Zorba, 2008: 52-53). "Okullarda ders dışı etkinlikler kapsamında, kültür ve edebiyat yayıncılığı, müzik, resim, folklor, rekabet ve temsil, kütüphane yönetimi, yangın ve diğer tehlikelerin önlenmesi, seyahat ve sınavlar, okul-işyeri ilişkisi, tutumluluk, iletişim, koruma Okul araç ve gereçleri, sosyal dayanışma ve dayanışma, çocuk koruma, yeşilay, kızılai, hijyen ve temizlik, spor, fotoğraf, hayvan koruma, satranç, okul

güzelleştirme, fotoğraf, turizm ve tanıtım, beslenme, vb. tür, seviye, tesis ve koşullar, çevre koşulları ve bugün mevcut olan fırsatlar dahilinde verilebilir" (Karaküçük, 1997: 143-144).

Ülkemizde okulların ayrı bilinçli boş zaman eğitimleri yoktur. Çocukların boş zamanlarını etkili ve ilerici bir şekilde değerlendirme sorumluluğu okula verilmiş olmasına rağmen, gerekli müfredat, yani içerik sağlanmadığından, bu hedefe pratikte ulaşılamıyor. "Serbest zaman değerlendirmesinde yapılabilecek işlemler, okul saatlerinin dışına çıkılamaması ve eğitsel kulüplerin tam olarak amaçlarına hizmet etmemesi eğitim kurumlarının sıkıntılarından. Bu konu ile ilgili temel sorun budur." (Tezcan, 1978: 410).

Bugün dünya ülkeleri tarafından vurgulanan konulardan biri "gençlik" ve "sorunları ve ihtiyaçları" dır. Ülkeler kendi sorunlarını ve ihtiyaçlarını dile getirmeyi kabul ettikleri için, kendi geleceklerini güvence altına alabilecek yapıcı, yenilikçi ve yetenekli bireylerin yetiştirilmesinde hemfikir olmuşlardır. Teknolojik ve endüstriyel gelişmenin bir getirisi olan serbest zamanı olumlu değerlendiremeyen, öğrenim, çalışma, serbest uğraşı ve dinlenme arasında denge kuramayan gençlik fizyolojik ve psikolojik dengesizlikler yaşayıp tüm dünyada huzur kaçırıcı boyutlara ulaşmıştır. Son yıllarda tüm ülkelerde yaşanan gençlik depresyonları ve bu sebeple zararlı etkinliklere girişmeleri onların rekreasyon eğitimine daha fazla önem verilmesine neden olmuştur. (Karaküçük, 1999).

3.MATERYAL VE YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Çalışmada tarama modelini kullanılmıştır. Araştırmanın amaçlarını gerçekleştirmek için, öncelikli ilgili literatür taranarak kuramsal temelleri oluşturulmuştur. Verilerin toplanması amacıyla da anket tekniğinden yararlanılmıştır.

Çalışmamız nicel bir çalışmadır. Araştırma tasarımı olarak betimsel ve nedensel tasarım tercih edilmiştir. Betimsel araştırmalar, Bir olay ile ilgili değişkenlerin özelliklerini tanımlamak ya da ortaya çıkarmak üzere yapılan çalışmalardır. Amacı, araştırmacının ilgi duyduğu konu ile ilgili olan bireysel, örgütsel, sektörel ya da farklı açılardan yaklaşımları ortaya koymaktır. Araştırmacının bir sorunun sebebini betimlediği çalışma nedensel çalışma olarak adlandırılır (<http://kisi.deu.edu.tr//ozkan.tutuncu/BE4.pd>). Bu araştırma bir alan araştırması şeklinde, anket tekniği kullanılarak ve aynı zamanda iki konu arasında neden sonuç ilişkisi arayan nedensel bir çalışmadır. Çalışma kapsamında; ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerinin belirlenmesi ilişkisini demografik değişkenlerden etkilenip etkilenmediği araştırılmış, ortaöğretim öğrencilerin rekreasyona tercih etmelerinde ki zeka türü ve rekreasyonel etkinliklere katılımına etkisi incelenmiştir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışmanın evrenini Siirt Merkezde yaşları 14,15,16,17 ve 18 arası değişen ortaöğretim 9.10.11. ve 12. sınıflarında okuyan kız ve erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi de 296 kız ve 184 erkek toplam 480 öğrencidir. Araştırmaya katılan bireyler tesadüfi olmayan yöntem ile seçilmiştir.

Bu evren içerisinde örneklem büyüklüğü aşağıdaki tablodan yararlanılarak ± 0.05 örnekleme hatası ile 480 olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda 513 bireye anket uygulanmış ancak eksik ve/veya hatalı doldurulan 33 anket kapsam dışında tutularak 480 anket değerlendirmeye alınmıştır.

3.3. Veri Toplama Yöntem ve Araçları

Bu araştırmada olasılığa dayalı olmayan (önyargılı) örnekleme kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem oldukça yaygın olarak kullanılan bu teknikte esas, ankete cevap veren herkesin örneğe dahil edilmesidir. En kolay bulunan denek en ideal olanıdır (slideplayer.biz.tr/slide2619873/). Bu araştırmada anketler, öğrencilerin okulda olduğu zamanlarda doğrudan araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Elden doldurulan anketlerin yanıtlanma süresi yaklaşık olarak 20-25 dakika olarak gözlemlenmiştir. Anketlerin uygulanması yaklaşık olarak 16.09.2019 – 11.10.2019 tarihleri arasında 4 haftalık bir süreçte gerçekleşmiştir.

Tablo 3.1. Araştırmanın Evreni ve Araştırmaya Katılanlar

KATILAN İL	EVREN (SAYI)	ARAŞTIRMAYA KATILANLAR	
SİİRT	513	SAYI	(%)
		480	%81,8

Çalışma grubu olarak 9.10.11. ve 12. sınıf arasında değişen, Siirt ili Merkez okullarında toplamda 513 erkek ve bayan öğrenci katılmıştır. Evren 1900 %100 olup örneklem grubu ise 480 % 81,8 düzeylerindedir.

Tablo 3. 2. Belirli Evrenler İçin Kabul Edilebilir Örnek Büyüklükleri.

N*	S*	N*	S*	N*	S*	N*	S*
10	10	190	127	1100	285	5000	357
20	19	200	132	1200	291	6000	361
30	28	250	152	1300	297	7000	364
40	36	300	169	1400	302	8000	367
50	44	350	185	1500	306	9000	368
60	52	400	196	1600	310	10000	370
70	59	450	212	1700	313	15000	375
80	66	500	217	1800	317	20000	377
90	73	550	226	1900	320	30000	379
100	80	600	234	2000	322	40000	380
110	86	650	241	2200	327	50000	381
120	92	700	248	2400	331	75000	382
130	97	750	254	2600	335	100000	384
140	103	800	260	2800	338	1000000	384
150	108	850	265	3000	341	10000000	384
160	113	900	269	3500	346		
170	118	950	274	4000	351		
180	123	1000	278	4500	354		

*N=Evren büyüklüğü, *S= Gerekli Örnek Büyüklüğü (Altunışık ve ark 2012).

3.4. İstatiksel Analiz

Araştırmada, bilgi toplama aracı olarak kullanılan anketlere verilen cevaplar “SPSS 22.0 (Statistical Package For Focial Sciences) For Windows” paket programı kullanılarak tanımlanmıştır. Anketlerden elde edilen bilgiler üç aşamada analiz edilmiştir. Birinci aşamada, bireylerin demografik özelliklerinin, serbest zamanlarda en çok hangi etkinlik grubunu ve bu etkinlik grupları içerisinde en çok hangi etkinliklerin tercih edildiğinin yüzde (%) dağılımlarını belirlemek amacıyla frekans analizi yapılmıştır.

İkinci aşamada, bireylerin cinsiyetleri ile zekâ alanları ve rekreasyon tercihleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla t-testi yapılmıştır. Araştırmacıların yaşları, sınıfları ve rekreasyon tercihlerinde ise tek yönlü varyans (ANOVA) analizi ile tespit edilmiştir, farklılığın hangi gruptan kaynaklandığına ise post hoc testlerden tukey testi ile bakılmıştır. Son olarak ise çoklu zekâ alanları ile rekreasyon tercihleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla basit korelasyon analizi uygulanmıştır. Daha geniş bir ifade ile korelasyon analizi, değişkenler arasındaki farklılıkların birbirleriyle olan ilişkisini de ortaya koymaktadır. Bu ilişki pozitif yönlü (bir değişken artarken diğeri de artar veya

bir değişken azalırken diğeri de azalır) olabileceği gibi negatif yönlü (bir değişken artarken diğeri azalır veya bir değişken azalırken diğeri artar) de olabilmektedir. Bu ilişki analiz sonucu elde edilen korelasyon katsayısı ile tespit edilir. Daima +1 ve -1 arasında bir değere sahip olan korelasyon katsayısı 0 ile +1 arasında değeri aldığında pozitif yönlü, 0 ile -1 arasında değeri aldığında ise negatif yönlü bir ilişkinin olduğu söylenebilir (Çil, 2002: 267- 268). Cohen, (1988: 79-81)’e göre korelasyon katsayısı (r), 0,00 ve 0,30 arası “zayıf düzey ilişki”; 0,30 ve 0,70 arası “orta düzey ilişki”; 0,70 ve 1,00 arası “yüksek düzey ilişki” olarak yorumlanmalıdır. Bu çalışmada, korelasyon katsayısının yorumlanması da bu bilgiye istinaden yapılmıştır.

4.BULGULAR:

Çizelge 4. 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri.

	Grup	n	%
1.Cinsiyet	Kız	296	61,7
	Erkek	184	38,3
2.Yaş	14 Yaş	126	26,3
	15 Yaş	144	30,0
	16 Yaş	132	27,5
	17 Yaş ve Üzeri	78	16,3
3. Sınıf	9. Sınıf	136	28,3
	10. Sınıf	145	30,8
	11. Sınıf	72	15,0
	12. Sınıf	124	25,8
Toplam		480	100.0

Çizelge 4. 1. Katılımcılara ait demografik bilgileri verilmiştir. Katılımcılardan 296 (%61,7) kişinin kız, 184 (% 38,3) kişinin erkek katılımcılar oluşturmaktadır. Yaş değişkeni incelendiğinde 126 (%26,3) kişinin 14 yaş, 144 (%30,0) kişinin 15 yaş, 132 (%27,5) kişinin 16 yaş ve 78 (%16,3) kişinin’ de 17 yaş ve üzeri yaş grubunda oldukları görülmektedir. Katılımcıların sınıf değişkenleri incelendiğinde 9 sınıf öğrencilerinin 136 (%29,3), 10 sınıf öğrencilerinin 145 (%30,8), 11 sınıf öğrencilerinin 72 (%15,0) ve 124 öğrencinin (%25,8) katılım sağladıkları görülmektedir.

Çizelge 4. 2. Bireylerin Rekreasyon Tercihlerine İlişkin Frekans Analizi Bulguları

Rekreasyon Etkinlik Grupları	N:480	f=%100
Sosyo-kültürel Etkinlikler	62	12,9
Sanatsal Etkinlikler	88	18,3
Sportif Etkinlikler	234	48,8
Bireysel Etkinlikler	96	20,0

Çizelge 4.2. Katılımcıların rekreasyon tercihlerine ilişkin frekans analizi bulguları verilmiştir. Çizelge incelendiğinde katılımcı öğrencilerin 62 (%12,9) kişinin sosyo-kültürel etkinliklere katıldıkları görülmektedir. Sanatsal etkinliklere katılan öğrencilerin 88 (%18,3) katılım sağladıkları söylenebilir. Öğrencilerin en çok oranda 234 kişi ile(%48,8) sportif etkinliklere katıldıkları söylenebilir. Öğrencilerin bireysel anlamda rekresayonel etkinliklere katılım oranı ise 96 (%20,0) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4. 3. Zekâ Kuramlarına Ait Ortalama ve Standart Sapma Bilgileri.

	N	Ortalama	Ss
Sözel Zekâ	480	32,19	6,27
Sayısal Zekâ	480	32,70	6,59
Görsel Zekâ	480	32,90	6,00
Müziksel Zekâ	480	30,20	7,56
Bedensel Zekâ	480	34,08	5,49
Sosyal Zekâ	480	34,55	6,33
İçsel Zekâ	480	33,12	5,96
Doğa Zekâ	480	34,60	6,58

Çizelge 4. 3. Zekâ kuramlarına ait katılımcıların ortalama ve standart sapma bilgileri verilmiştir. Katılımcıların en çok 34,60 ile doğa zekâ ile en çok katılımı sağladıkları söylenebilir. En az katılım sağladıkları zekâ türü ise 30,20 ortalama ile zeka türünü tercih ettikleri söylenebilir. Genel anlamda ise katılımcıların zekâ türlerini kullanımları homajen bir dağılım göstermektedir

Çizelge 4. 4. Ölçek Sorularına Ait Ortalama ve Standart Sapma Dağılımları

1.BÖLÜM		N	Ortalama	ss
•	Kitaplar benim için çok önemlidir	480	3,73	1,34
•	Zihnimde kolayca hesap yapabilirim.	480	3,16	1,03
•	Gözlerimi kapadığımda sıklıkla açık ve net imgeler görürüm.	480	2,72	1,37
•	Sesim güzeldir.	480	2,60	1,43
•	Düzenli olarak yaptığım en az bir spor/fiziksel aktivite vardır.	480	3,16	1,37
•	Çevremdeki insanların danışmak için başvurduğu biriyimdir.	480	3,36	1,21
•	Hayat hakkındaki önemli sorular üzerine kafa yorırım.	480	3,61	1,31
•	Doğa ile baş başa olmayı severim.	480	4,06	1,25
2. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Kelimeleri, okumadan, yazmadan veya söylemeden önce beynimde işitirim.	480	3,59	1,33
•	Matematik ve/veya Fen dersleri okulda en çok sevdiğim dersler arasında olmuştur.	480	3,13	1,47
•	Renklere karşı duyarlıyım	480	3,57	1,32

•	Bir şarkının notasının yanlış çalındığını fark edebilirim.	480	2,96	1,45
•	Bir yerde uzun süre hiç kımıldamadan oturmaktan sıkılırım.	480	3,90	1,29
•	Yürüyüş yapma, koşma, yüzme yerine futbol, basketbol ve voleybol gibi sporları tercih ederim.	480	3,73	1,45
•	Kendimi daha iyi tanımak için kişisel gelişim ile ilgili kitaplar okurum.	480	3,01	1,40
•	Bazı insanların çevre ve doğal hayat hakkındaki duyarsızlıkları beni üzmektedir.	480	3,92	1,14
3. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Televizyon izlemek veya film seyretmekten çok radyo veya bir ses kasetini dinlediğimde daha iyi öğrenirim.	480	2,75	1,39
•	Mantıksal düşünmeyi ve beyin jimnastiği gerektiren oyunları severim.	480	3,54	1,49
•	Fotoğraf çekmeyi severim.	480	3,86	1,34
•	Müzik dinlemeyi severim.	480	4,06	1,24
•	Ağaç işleri, dikiş, maket yapma gibi el becerisi gerektiren işleri severim.	480	3,56	1,43
•	Bir sorunum olduğunda tek başıma çözmeye çalışmak yerine yardımına başvurabileceğim birini ararım.	480	3,35	1,39
•	Başarısız olduğum durumlarda kendime karşı esnek davranabilirim.	480	3,10	1,32
•	Hayvanların etrafında dolaşmaktan, onlarla oynamaktan hoşlanırım.	480	2,99	1,55
4. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Kelime işlem oyunlarını severim.	480	3,65	1,34
•	“Eğer... ise ne olur” türünden deneysel şeyler yapmayı severim.	480	3,29	1,35
•	Yapboz gibi görsel bulmaca oyunlarını severim.	480	3,66	1,40
•	Çok iyi çaldığım bir müzik aleti vardır.	480	2,27	1,42
•	En iyi fikirlerin içime doğduğu anlar yürüyüş, koşu gibi fiziksel etkinlikte bulunduğum zamanlardır.	480	2,98	1,35
•	En az üç yakın arkadaşım vardır.	480	3,78	1,53
•	Kendime sakladığım bazı hobilerim vardır.	480	3,57	1,38
•	Kuş beslemek, akvaryum sahibi olmak gibi doğa ile ilgili en az bir hobim vardır.	480	3,07	1,42
5. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Dil sürçmeleri, tekerlemeler veya kafiyeli sözcüklerle eğlenmeyi ve eğlendirmeyi severim.	480	3,22	1,42
•	Zihnim sürekli eşya (şeyler) ile ilgili kalıp, kural ve mantıksal silsileleri araştırmakla meşguldür.	480	2,63	1,24
•	Rüyalarım gerçek gibidir.	480	3,21	1,43
•	Müzik olmasaydı hayatım daha kısır olurdu.	480	3,04	1,42

•	Boş zamanlarımı genellikle dışarıda geçirmek isterim.	480	3,13	1,45
•	Kendi başıma eğlenmekten çok bir grup arkadaşla eğlenmeyi tercih ederim.	480	3,86	1,19
•	Hayatla ilgili zihnimi sürekli meşgul eden bazı konular vardır.	480	3,34	1,34
•	Zihnim mevsimler, iklimler gibi doğal olayların oluşumuyla ilgili sorularla meşguldür.	480	2,50	1,17
6. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Konuşmalarında (veya yazmalarında) insanlar bazen kullandığım kelimelerin ne anlama geldiğini sorarlar.	480	2,81	1,31
•	Bilimsel alandaki gelişmeler ilgimi çeker.	480	3,57	1,25
•	Bilmediğim yerlerde yön tayin etmede ve gideceğim yeri bulmada rahatımdır.	480	3,42	1,23
•	Sokakta yürürken bazen kendimi bir melodiyi mırıldanırken bulurum.	480	3,12	1,46
•	Konuşurken sıklıkla beden dili kullanırım.	480	3,12	1,29
•	Bildiğim şeyleri başkalarına öğretmeyi severim.	480	3,98	1,19
•	Zayıf ve kuvvetli yanlarım hakkında gerçekçi bir bakış açısına sahip olduğumu düşünüyorum.	480	3,51	1,26
•	Ağaç, kuş ve benzeri bitki ve hayvan türlerini kolaylıkla ayırt ederim.	480	3,88	1,21
7. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Benim için Türkçe ve Sosyal Bilgiler dersleri Matematik ve Fen Bilgisi derslerinden hep daha kolay olmuştur.	480	3,37	1,42
•	Her şeyin mutlaka mantıklı bir açıklamasının olduğuna inanırım.	480	3,83	1,20
•	Resim yapmayı ve çizim yapmayı severim.	480	3,05	1,38
•	Davul ve tef gibi vurmalı çalgılara kolayca tempo tutabilirim.	480	2,85	1,42
•	Bir şeyi kendim tecrübe ederek (örn. dokunarak) daha iyi öğrenirim.	480	3,50	1,33
•	Kendimi bir lider olarak görürüm. / insanlar bir lider olduğumu söylerler.	480	2,63	1,30
•	Hafta sonunda lüks bir eğlence yerinde olmaktansa bir yayla evinde kendi başıma geçirmeyi tercih ederim.	480	3,19	1,45
•	Canlılar âlemiyle ilgili kitap okumayı/belgesel seyretmeyi çok severim.	480	3,30	1,43
8. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Arabada giderken yollardaki yazılar, şekil ve manzaradan daha çok dikkatimi çeker.	480	3,56	1,29
•	Soyut ve kavramsal şeyler üzerine düşünmeyi severim.	480	3,12	1,19
•	Geometri gibi şekillerle ilgili konuları, Cebir türü işlemsel konulardan daha kolay bulurum.	480	2,78	1,33
•	Birçok şarkının ve müzik parçasının ezgisini bilirim.	480	2,99	1,43
•	Heyecan verici fiziksel aktiviteleri severim.	480	3,53	1,39

•	Kalabalık ortamlarda rahat davranırım	480	3,10	1,28
•	Kendimi güçlü bir iradeye sahip ve özgür düşünen biri olarak görürüm.	480	3,49	1,16
•	Tatil için doğa ile baş başa kalacağım yerleri tercih ederim.	480	3,79	1,33
9. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Arkadaş toplantılarında sık sık yeni duyduğum veya okuduğum şeylere atıfta bulunurum.	480	3,22	1,31
•	Okulda, işte, evde insanların konuşmalarındaki veya yaptıklarındaki mantık hataları çok dikkatimi çeker.	480	3,54	1,17
•	Kuşbakışı olarak yukarıdan gördüğüm nesnelerin gerçek görüntülerini rahatlıkla zihnimde canlandırabilirim.	480	3,40	1,21
•	Bir melodiyi doğru olarak mırıldanabilmem için onu bir iki kez duymam yeterlidir.	480	3,19	1,28
•	Vücut koordinasyonumun (elimi, kolumu kumanda etme vb.) iyi olduğunu düşünürüm	480	3,45	1,24
•	İşimle veya ilgi alanlarımla ilgili toplantılara/sosyal etkinliklere katılmayı severim.	480	3,37	1,35
•	Hayatımdaki önemli olayları ve iç dünyamla ilgili şeyleri günlüğüme/dosyama kaydedirim.	480	2,88	1,41
•	Hayvanat bahçeleri veya botanik bahçeleri gibi bir yönüyle doğal hayatı barındıran yerleri ziyaret etmeyi severim	480	3,43	1,52
10. BÖLÜM		N	Ortalama	Ss
•	Hali hazırda gurur duyduğum, çevremdeki insanlar arasında fark edilmemi sağlayan yazılı bir eserim vardır.	480	2,22	1,31
•	Herhangi bir şeyin ölçülmesi, kategorize edilmesi, analizlerinin yapılması veya bir şekilde rakamlara dökülerek açıklanması onları daha kolay anlamamı sağlar.	480	2,92	1,29
•	İçinde bolca şekil ve resimlerin olduğu okuma materyallerini tercih ederim.	480	3,22	1,46
•	İş yaparken, ders çalışırken veya yeni bir şeyi öğrenirken sık kendi kendime tempo tutar veya bir melodi mırıldanırım.	480	3,13	1,38
•	Yeni bir beceriyi izlemek veya okumak yerine yaparak/yaşayarak daha iyi öğrenirim.	480	3,75	1,24
•	Akşamları evde kendi başıma geçirmektense canlı, neşeli, eğlenceli arkadaş toplantılarına katılmayı tercih ederim.	480	3,38	1,46
•	Kendi işim var./Kendi işimi kurma konusunu bir şekilde düşünüyorum.	480	3,42	1,29
•	Bahçe işleriyle ve toprakla uğraşmayı severim.	480	3,66	1,47

Katılımcıların ölçek sorularına ait ortalama ve standart sapma dağılımları çizelge 4.4. verilmiştir. Katılımcılara sorulan 10 bölümden oluşan 8 alt boyuttan oluşan sorularda oluşmaktadır. 1. Bölümde katılımcılar en çok % 4,06 ile Doğa ile baş başa olmayı

severim. Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. En az tercih ettikleri değişken ise %2,60 ile Sesim güzeldir. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

Katılımcılar 2. Bölümde ise en çok % 3,92 oran ile bazı insanların çevre ve doğal hayat hakkındaki duyarsızlıkları beni üzmektedir. Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. Ez ise tercih ettikleri değişken ise %2,96 ile Bir şarkının notasının yanlış çalındığını fark edebilirim. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

3. Bölümde ise katılımcılar en az % 2,75 oran ile televizyon izlemek veya film seyretmekten çok radyo veya bir ses kasetini dinlediğimde daha iyi öğrenirim. Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. En çok tercih ettikleri değişken ise %4,06 ile Müzik dinlemeyi severim. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

4. Bölümde ise katılımcılar en az % 2,27 oran ile Çok iyi çaldığım bir müzik aleti vardır. Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. En çok tercih ettikleri değişken ise % 3,78 ile En az üç yakın arkadaşım vardır. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

Katılımcılar 5. Bölümde ise en % 3,86 oran ile Kendi başıma eğlenmekten çok bir grup arkadaşla eğlenmeyi tercih ederim Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. En az tercih ettikleri değişken ise %2,50 ile Zihnim mevsimler, iklimler gibi doğal olayların oluşumuyla ilgili sorularla meşguldür. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

Katılımcılar 6. Bölümde ise en çok % 3,98 oran ile Bildiğim şeyleri başkalarına öğretmeyi severim. Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. En az tercih ettikleri değişken ise %2,81 ile Konuşmalarında (veya yazmalarında) insanlar bazen kullandığım kelimelerin ne anlama geldiğini sorarlar. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

7. Bölümde ise katılımcılar en az % 2,63 oran ile Kendimi bir lider olarak görürüm-insanlar bir lider olduğumu söylerler. Değişkeninin tercih ettikleri görülmektedir. En çok tercih ettikleri değişken ise % 3,83 ile Her şeyin mutlaka mantıklı bir açıklamasının olduğuna inanırım. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

8. Bölümde ise katılımcılar en az % 2,78 oran ile Geometri gibi şekillerle ilgili konuları, Cebir türü işlemsel konulardan daha kolay bulurum. En çok tercih ettikleri değişken ise % 3,79 ile tatil için doğa ile baş başa kalacağım yerleri tercih ederim. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

Katılımcılar 9. Bölümde ise en % 3,54 oran ile Okulda, işte, evde insanların konuşmalarındaki veya yaptıklarındaki mantık hataları çok dikkatimi çeker. En az tercih ettikleri değişken ise %2,88 ile Hayatımdaki önemli olayları ve iç dünyamla ilgili şeyleri günlüğüme/dosyama kaydederim. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

Katılımcılar 10. Bölümde ise en çok % 3,75 oran ile Yeni bir beceriyi izlemek veya okumak yerine yaparak/yaşayarak daha iyi öğrenirim. En az tercih ettikleri değişken ise % 2,22 ile Hali hazırda gurur duyduğum, çevremdeki insanlar arasında fark edilmemi sağlayan yazılı bir eserim vardır. Değişkenlerini tercih ettikleri söylenebilir.

Çizelge 4. 5. Bireylerin Cinsiyetleri İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	T	P
Sözel Zekâ	Kız	296	32,60	6,31	1,85	0,06
	Erkek	184	31,52	6,15		
Sayısal Zekâ	Kız	296	33,19	6,38	2,06	0,04*
	Erkek	184	31,92	6,83		
Görsel Zekâ	Kız	296	33,14	6,03	1,11	0,26
	Erkek	184	32,52	5,94		
Müziksel Zekâ	Kız	296	29,82	7,90	-1,41	0,15
	Erkek	184	30,82	6,93		
Bedensel Zekâ	Kız	296	34,60	5,43	2,64	0,00*
	Erkek	184	33,25	5,48		
Sosyal Zekâ	Kız	296	33,90	6,45	-2,85	0,00*
	Erkek	184	35,58	5,98		
İçsel Zekâ	Kız	296	33,35	6,16	1,06	0,28
	Erkek	184	32,76	5,61		
Doğa Zekâ	Kız	296	33,41	7,00	-5,16	0,00*
	Erkek	184	36,52	5,32		

***p>0,05**

Çizelge 4.5.'da katılımcıların cinsiyet değişkenine ile zeka alanları arasındaki ilişkinin karşılaştırılması verilmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde sözel zekâ, görsel zekâ, müziksel zekâ ve içsel zekâ alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlardan incelendiğinde sayısal, bedensel, sosyal ve doğa zekâları alt boyutlarında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Farklılığın nedeni incelendiğinde katılımcıların kızların sayısal ve bedensel zekâ tür alt boyutlarında daha çok yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Diğer alt boyutlar olan sosyal zekâ ve doğa zekâ erkek adayların kız katılımcılara göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir

Çizelge 4. 6. Bireylerin Yaşları İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması.

			N	$\bar{X}$	ss	f	P	Tukey
Sözel Zekâ	14 Yaş	1	126	33,11	5,61	6,86	0,00*	1-3 2-4 3-4
	15 Yaş	2	144	31,18	5,77			
	16 Yaş	3	132	31,12	6,62			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	34,38	6,80			
	Toplam		480	32,19	6,26			
Sayısal Zekâ	14 Yaş	1	126	33,87	5,28	2,75	0,04*	1-3
	15 Yaş	2	144	32,26	6,75			
	16 Yaş	3	132	31,72	6,78			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	33,30	7,54			
	Toplam		480	32,70	6,58			
Görsel Zekâ	14 Yaş	1	126	34,46	5,55	5,43	0,00*	1-2,4
	15 Yaş	2	144	31,83	6,03			
	16 Yaş	3	132	33,22	5,78			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	31,84	6,47			
	Toplam		480	32,90	6,00			
Müziksek Zekâ	14 Yaş	1	126	29,04	6,48	9,72	0,00*	1-3,4 2-3,4
	15 Yaş	2	144	28,29	7,57			
	16 Yaş	3	132	31,92	8,37			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	32,71	6,35			
	Toplam		480	30,20	7,55			
Bedensel Zekâ	14 Yaş	1	126	34,66	4,45	15,39	0,00*	1-2 2-3,4
	15 Yaş	2	144	31,68	5,70			
	16 Yaş	3	132	35,01	5,52			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	36,00	5,10			
	Toplam		480	34,08	5,48			
Sosyal Zekâ	14 Yaş	1	126	35,17	5,81	2,10	0,09	-
	15 Yaş	2	144	33,70	7,02			
	16 Yaş	3	132	35,25	6,60			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	33,89	4,98			
	Toplam		480	34,55	6,32			
İçsel Zekâ	14 Yaş	1	126	33,00	5,89	11,84	0,00*	1-2 2-3,4
	15 Yaş	2	144	30,97	6,34			
	16 Yaş	3	132	34,63	5,52			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	34,76	4,75			
	Toplam		480	33,12	5,95			

Doğa Zekâ	14 Yaş	1	126	34,39	5,98	11,81	0,00*	1-2,4 2-3,4
	15 Yaş	2	144	32,30	6,34			
	16 Yaş	3	132	35,87	7,06			
	17 Yaş ve üzeri	4	78	37,02	5,75			
	Toplam		480	34,60	6,58			
p>0,05*								

Çizelge 4. 6. Katılımcıların yaş değişkeni ile zekâ alanları arasındaki ilişkinin karşılaştırılması verilmiştir. Çizelge incelendiğinde alt boyutlardan sadece sosyal zeka alt boyutunda anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlardan sözel, sayısal, görsel, müziksel, bedensel, içsel ve doğa zeka alt boyutlarında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Alt boyular incelendiğinde sözel zeka alt boyutu ile katılımcıların yaş değişkeni aralarındaki farklılık incelendiğinde 14 yaşındaki katılımcıları ile 16 yaş katılımcılar arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. 17 yaş ve üzeri katılımcılar ile 15 yaş ve 16 yaş arasındaki katılımcıların sözel zeka alt boyutunda anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Alt boyular incelendiğinde sayısal zeka alt boyutu ile katılımcıların yaş değişkeni aralarındaki farklılık incelendiğinde 14 yaşındaki katılımcıları ile 16 yaş katılımcılar arasında sayısal zeka alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Alt boyular incelendiğinde görsel zeka alt boyutu ile katılımcıların yaş değişkeni aralarındaki farklılık incelendiğinde 14 yaşındaki katılımcıları ile 15 yaş katılımcılar arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. 17 yaş ve üzerinde katılımcıların görsel zeka alt boyutunda diğer katılımcılar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Alt boyutlardan olan müziksel zeka boyutunda katılımcıların yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Farklılık incelendiğinde 14-15 yaşındaki katılımcılar ile 16 yaş ve 17 yaş üzeri katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Bedensel ve içsel zeka alt boyutlarında ise farklılığın nedeni incelendiğinde 14 yaşındaki katılımcılar ile 15 yaşındaki katılımcılar arasında, 15 yaş ile 16 yaş ve 17 yaş ve üzeri

katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Nedeni incelendiğinde katılımcıların ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Doga zekasına sahip katılımcıların yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılığa sahip oldukları söylenebilir farklılık incelendiğinde 14 yaşında olanlar ile 15 yaş ve 17 yaş ve üzeri olan katılımcılar ile 15 yaş ve 16 yaş ve 17 yaş üzeri katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.7. Bireylerin Sınıfları İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması.

			N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Tukey
Sözel Zekâ	9.Sınıf	1	136	32,44	5,59	9,25	0,00*	1-3 2-4 3-4
	10.Sınıf	2	148	30,14	6,10			
	11.Sınıf	3	72	32,94	6,80			
	12.Sınıf	4	124	33,91	6,23			
	Total		480	32,19	6,26			
Sayısal Zekâ	9.Sınıf	1	136	32,36	5,91	,61	0,60	-
	10.Sınıf	2	148	32,79	7,21			
	11.Sınıf	3	72	32,16	5,61			
	12.Sınıf	4	124	33,29	7,04			
	Total		480	32,70	6,58			
Görsel Zekâ	9.Sınıf	1	136	33,02	6,07	,21	0,88	-
	10.Sınıf	2	148	32,70	5,92			
	11.Sınıf	3	72	33,33	4,93			
	12.Sınıf	4	124	32,77	6,59			
	Total		480	32,90	6,00			
Müziksek Zekâ	9.Sınıf	1	136	28,60	6,32	7,86	0,00*	1-4 2-4
	10.Sınıf	2	148	29,45	8,23			
	11.Sınıf	3	72	30,25	8,11			
	12.Sınıf	4	124	32,83	6,99			
	Total		480	30,20	7,55			
Bedensel Zekâ	9.Sınıf	1	136	34,19	4,87	18,38	0,00*	1-2,4 2-3,4
	10.Sınıf	2	148	31,66	5,62			
	11.Sınıf	3	72	35,36	4,18			
	12.Sınıf	4	124	36,11	5,57			
	Total		480	34,08	5,48			
Sosyal Zekâ	9.Sınıf	1	136	34,33	6,28	2,01	0,11	-
	10.Sınıf	2	148	33,68	6,81			
	11.Sınıf	3	72	35,33	6,73			
	12.Sınıf	4	124	35,35	5,35			
	Total		480	34,55	6,32			
İçsel Zekâ	9.Sınıf	1	136	32,16	5,87	8,91	0,00*	1-3,4 2-3,4
	10.Sınıf	2	148	31,97	6,18			
	11.Sınıf	3	72	35,66	6,16			
	12.Sınıf	4	124	34,09	5,04			
	Total		480	33,12	5,95			
Doğa Zekâ	9.Sınıf	1	136	33,69	6,51	6,38	0,00*	1-3,4 2-3,4
	10.Sınıf	2	148	33,39	7,13			

11.Sınıf	3	72	36,25	6,72
12.Sınıf	4	124	36,09	5,35
Total		480	34,60	6,58

$p>0,05^*$

Çizelge 4.7. Katılımcıların sınıfları ile zekâ alanları arasındaki ilişkinin karşılaştırılması verilmiştir. Zeka alt boyutlar arasındaki farklılık incelendiğinde sayısal, görsel ve sosyal zeka alt boyutları arasında katılımcıların okumuş oldukları sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlar olan sözel, müziksel, bedensel, içsel ve doğa zeka alt boyutları ile okumuş oldukları sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Sözel zeka alt boyutu ile sınıf değişkeni arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde 9. sınıf ile 11. sınıfta okuyanlar ile, 10. sınıfta okuyanlar ile 12. sınıfta okuyanlar ve 11. sınıfta okuyanlar ile 12. sınıfta okuyanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Müziksel zeka alt boyutu ile sınıf değişkeni arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde 9. sınıfta okuyanlar ile 12. sınıfta okuyanlar, 10. sınıfta okuyanlar ile 12 sınıfta okuyanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Bedensel zeka alt boyutu ile sınıf değişkeni arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde 9. sınıf ile 10. sınıfta okuyanlar ve 12. Sınıfta okuyanlar arasında, 10. sınıfta okuyanlar ile 11. sınıfta okuyanlar ve 12. sınıfta okuyanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

İçsel zeka ve doğa zeka alt boyutu ile sınıf değişkeni arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde 9. sınıf ile 11. sınıfta okuyanlar ve 12. Sınıfta okuyanlar arasında, 10. sınıfta okuyanlar ile 11. sınıfta okuyanlar ve 12. sınıfta okuyanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Çizelge 4. 8. Bireylerin Serbest Zaman Etkinlikleri Tercih Etme Sebepleri İle Zekâ Alanları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması.

		N	$\bar{X}$	Ss	F	P	Tuke y
Sözel Zekâ	Sosyo-kültürel etkinlikler	1 62	33,0 6	6,0 4	9,00	0,00 *	2-3,4
	Sanatsal etkinlikler	2 88	30,6 3	6,8 7			
	Sportif etkinlikler	3 4	33,1 7	5,3 4			
	Bireysel etkinlikler	4 96	30,6 4	7,3 2			
	Toplam	48 0	32,1 9	6,2 6			
	Sosyo-kültürel etkinlikler	1 62	34,6 1	5,5 9			
Sayısal Zekâ	Sanatsal etkinlikler	2 88	32,7 2	6,9 0	7,58	0,00 *	1-4 2-4 3-4
	Sportif etkinlikler	3 4	33,2 6	6,2 3			
	Bireysel etkinlikler	4 96	30,1 0	7,0 5			
	Toplam	48 0	32,7 0	6,5 8			
	Sosyo-kültürel etkinlikler	1 62	32,2 9	5,0 5			
Görsel Zekâ	Sanatsal etkinlikler	2 88	34,5 2	5,9 5	7,16	0,00 *	2-4 3-4
	Sportif etkinlikler	3 4	33,3 5	5,7 7			
	Bireysel etkinlikler	4 96	30,7 5	6,5 7			
	Toplam	48 0	32,9 0	6,0 0			
	Sosyo-kültürel etkinlikler	1 62	28,7 4	9,5 8			
Müziksek Zekâ	Sanatsal etkinlikler	2 88	30,8 8	7,8 9	1,24	0,29	-
	Sportif etkinlikler	3 4	30,5 1	6,2 8			
	Bireysel etkinlikler	4 96	29,7 9	8,5 2			
	Toplam	48	30,2	7,5			

Bedensel Zekâ	Sosyo-kültürel etkinlikler	1	0 62	0 35,2 5	5 5,6 2	4,02	0,00 *	1-4 3-4
	Sanatsal etkinlikler	2	88	33,3 8	6,1 7			
	Sportif etkinlikler	3	23 4	34,5 8	5,0 6			
	Bireysel etkinlikler	4	96	32,7 5	5,4 6			
	Toplam		48 0	34,0 8	5,4 8			
	Sosyo-kültürel etkinlikler	1	62	37,2 5	5,9 5			
Sosyal Zekâ	Sanatsal etkinlikler	2	88	33,5 2	6,5 8	13,6 3	0,00 *	1-2,4
	Sportif etkinlikler	3	23 4	35,4 0	5,3 9			
	Bireysel etkinlikler	4	96	31,6 6	7,1 9			
	Toplam		48 0	34,5 5	6,3 2			
	Sosyo-kültürel etkinlikler	1	62	36,2 5	4,7 7			
	Sanatsal etkinlikler	2	88	32,5 4	6,3 5			
İçsel Zekâ	Sportif etkinlikler	3	23 4	33,2 1	5,0 7			1-2,3,4
	Bireysel etkinlikler	4	96	31,4 3	7,3 8			
	Toplam		48 0	33,1 2	5,9 5			
	Sosyo-kültürel etkinlikler	1	62	36,8 3	5,4 7			
	Sanatsal etkinlikler	2	88	33,8 1	7,0 7			
	Sportif etkinlikler	3	23 4	35,6 0	5,6 0			
Doğa Zekâ	Bireysel etkinlikler	4	96	31,4 3	7,7 4	12,9 1	0,00 *	1-2,4 3-4
	Toplam		48 0	34,6 0	6,5 8			

p>0,05*

Çizelge 4. 8. Bireylerin serbest zaman etkinlikleri tercih etme sebepleri ile zekâ alanları arasındaki ilişkinin karşılaştırılması verilmiştir. Çizelge incelendiğinde müziksel zekâ dışındaki tüm alt boyutlarda anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.

Sözel zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde sanatsal etkinliklere katılanlar ile sportif etkinlikler ve bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Sayısal zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde bireysel etkinliklere katılanlar ile sosyo-kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklere katılanlar ile bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Görsel zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde bireysel etkinliklere katılanlar ile sanatsal etkinlikler ve sportif etkinliklere katılanlar ile bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Bedensel zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde bireysel etkinliklere katılanlar ile sosyo- kültürel etkinlikler ve sportif etkinliklere katılanlar ile bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Sosyal zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde sosyo- kültürel etkinliklere katılanlar ile sanatsal etkinlikler ve bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

İçsel zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde sosyo- kültürel etkinliklere katılanlar ile sanatsal etkinlikler, sportif etkinlikler ve bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Doga zekâ alt boyutunda katılımcıların boş zaman aktiviteleri arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde sosyo- kültürel etkinliklere katılanlar ile sanatsal etkinlikler ve bireysel etkinliklere ve sportif etkinliklere katılanlar ile bireysel etkinliklere katılanlar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4. 9. Çoklu Zekâ Alanları ile Sosyo-Kültürel Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları

Boş Zaman Etkinlik	Sözel Zekâ	Sayısal Zekâ	Görsel Zekâ	Müziksel Zekâ	Bedensel Zekâ	Sosyal Zekâ	İçsel Zekâ
	r 1	-	-	-	-	-	-
Sözel Zekâ	p	-	-	-	-	-	-
	n 62	-	-	-	-	-	-
Sayısal Zekâ	r ,348**	1	-	-	-	-	-
	p ,006		-	-	-	-	-
	n 62	62	-	-	-	-	-
Görsel Zekâ	r ,468**	,157	1	-	-	-	-
	p ,000	,223		-	-	-	-
	n 62	62	62	-	-	-	-
Müziksel Zekâ	r ,239	,138	,317*	1	-	-	-
	p ,061	,286	,012		-	-	-
	n 62	62	62	62	-	-	-
Bedensel Zekâ	r ,196	,132	,457**	,575**	1	-	-
	p ,127	,305	,000	,000		-	-
	n 62	62	62	62	62	-	-
Sosyal Zekâ	r ,144	,018	,518**	,650**	,780**	1	-
	p ,263	,891	,000	,000	,000		-
	n 62	62	62	62	62	62	-
İçsel Zekâ	r ,256*	-,119	,450**	,675**	,628**	,615**	1
	p ,045	,357	0,000	,000	,000	,000	
	n 62	62	62	62	62	62	62
Doğa Zekâ	r ,159	,110	,305*	,757**	,686**	,740**	,603**
	p ,218	,393	,016	,000	,000	,000	,000
	n 62	62	62	62	62	62	62

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır.

* . Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Çizelge 4. 9. Çoklu zekâ alanları ile sportif etkinlikleri tercih etme tercihleri arasındaki ilişkiye ilişkin basit korelasyon analizi bulguları verilmiştir. Katılımcıların boş zaman etkinliklerinde sosyo- kültürel etkinliklere katılanların farklılıkları incelendiğinde sözel zekâ ile sayısal zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,348; p < 0.01$). Sözel zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,468; p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile içsel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,256; p < 0.05$).

Görsel zekâ alt boyutunda müziksel zekâ arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 317;p<0.05$). Görsel zekâ ile bedensel zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 457;p<0.01$). Görsel zekâ ile sosyal zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 518;p<0.01$). Görsel zekâ ile içsel zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir

($r=, 450;p<0.01$). Görsel zekâ ile doğa zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 305;p<0.05$).

Müziksel zekâ alt boyutu ile sosyo- kültürel etkinliklere katılanların diğer boyutlar arasındaki farklılıklar incelendiğinde müziksel zekâ ile bedensel zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 575;p<0.01$). Müziksel zekâ ile sosyal zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 650;p<0.01$). Müziksel zekâ ile içsel zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 675;p<0.01$). Görsel zekâ ile doğa zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 757;p<0.01$).

Bedensel zekâ alt boyutu ile sosyo- kültürel etkinliklere katılanların diğer boyutlar arasındaki farklılıklar incelendiğinde bedensel zekâ ile sosyal zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 780;p<0.01$). Müziksel zekâ ile içsel zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 628;p<0.01$). Görsel zekâ ile doğa zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 686;p<0.01$).

Bedensel zekâ alt boyutu ile sosyo- kültürel etkinliklere katılanların diğer boyutlar arasındaki farklılıklar incelendiğinde bedensel zekâ ile içsel zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 615;p<0.01$). Görsel zekâ ile doğa zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 740;p<0.01$).

İçsel zekâ alt boyutu ile sosyo- kültürel etkinliklere katılanların diğer boyutlar arasındaki farklılıklar incelendiğinde içsel zekâ ile doğa zekâ alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=, 603;p<0.01$).

Çizelge 4.10. Çoklu Zekâ Alanları ile Sanatsal Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları

Boş Zaman Etkinlik	Sözel Zekâ	Sayısal Zekâ	Görsel Zekâ	Müziksel Zekâ	Bedensel Zekâ	Sosyal Zekâ	İçsel Zekâ
	$r = 1$						
	$p = .88$						
	$r = .672^{**}$	1					
	$p = .000$						
	$n = 88$	88					
	$r = .590^{**}$	$.321^{**}$	1				
	$p = .000$	$.002$					
	$n = 88$	88	88				
	$r = .637^{**}$	$.466^{**}$	$.690^{**}$	1			
	$p = .000$	$.000$	$.000$				
	$n = 88$	88	88	88			
	$r = .638^{**}$	$.450^{**}$	$.426^{**}$	$.587^{**}$	1		
	$p = .000$	$.000$	$.000$	$.000$			
	$n = 88$	88	88	88	88		
	$r = .851^{**}$	$.607^{**}$	$.462^{**}$	$.588^{**}$	$.540^{**}$	1	
	$p = .000$	$.000$	$.000$	$.000$	$.000$		
	$n = 88$	88	88	88	88	88	
	$r = .728^{**}$	$.591^{**}$	$.580^{**}$	$.694^{**}$	$.630^{**}$	$.535^{**}$	1
	$p = .000$	$.000$	$.000$	$.000$	$.000$	$.000$	
	$n = 88$	88	88	88	88	88	88
	$r = .667^{**}$	$.726^{**}$	$.339^{**}$	$.622^{**}$	$.696^{**}$	$.610^{**}$	$.732^{**}$
	$p = .000$	$.000$	$.001$	$.000$	$.000$	$.000$	$.000$
	$N = 88$	88	88	88	88	88	88

****.** Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır.

*****. Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Çizelge 4.10. Çoklu zekâ alanları ile sportif etkinlikleri tercih etme tercihleri arasındaki ilişkiye ilişkin basit korelasyon analizi bulguları verilmiştir. Katılımcıların boş zaman etkinliklerinde sanatsal etkinliklere katılanların farklılıkları incelendiğinde sözel zekâ ile sayısal zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .672$; $p < 0.01$). Sözel zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .590$; $p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile müziksel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .637$; $p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile bedensel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .638$; $p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .851$; $p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .728$; $p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = .667$; $p < 0.01$).

638;p<0.01). Sözel zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 851$;p<0.01). Sözel zekâ alt boyutu ile içsel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 728$;p<0.01). Sözel zekâ alt boyutu ile doğa zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 667$;p<0.01).

Sayısal zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 321$;p<0.01). Sayısal zekâ alt boyutu ile müziksel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 466$;p<0.01). Sayısal zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 450$;p<0.01). Sayısal zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 607$;p<0.01). Sayısal zekâ alt boyutu ile içsel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 591$;p<0.01). Sayısal zekâ alt boyutu ile doğa zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 726$;p<0.01).

Görsel zekâ alt boyutu ile müziksel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 690$;p<0.01). Görsel zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 426$;p<0.01). Görsel zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 462$;p<0.01). Görsel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 580$;p<0.01). Görsel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 339$;p<0.01).

Müziksel zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 587$;p<0.01). Müziksel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 588$;p<0.01). Müziksel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 694$;p<0.01). Müziksel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt

boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 622;p<0.01$).

Bedensel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 540;p<0.01$). Bedensel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 630;p<0.01$). Bedensel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 696;p<0.01$).

Sosyal zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 535;p<0.01$). Sosyal zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 610;p<0.01$).

İçsel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 732;p<0.01$).

Çizelge 4.11 Çoklu Zekâ Alanları ile Sportif Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları

Boş Zaman Etkinlik	Sözel Zekâ	Sayısal Zekâ	Görsel Zekâ	Müziksel Zekâ	Bedensel Zekâ	Sosyal Zekâ	İçsel Zekâ
Sportif etkinlikler	r_{12}						
	p_{12}						
	n_{12}						
	Sayısal Zekâ	r_{13}					
		p_{13}					
		n_{13}					
	Görsel Zekâ	r_{14}					
		p_{14}					
		n_{14}					
	Müziksel Zekâ	r_{15}					
		p_{15}					
		n_{15}					
	Bedensel Zekâ	r_{16}					
		p_{16}					
		n_{16}					
Sportif etkinlikler	Sosyal Zekâ	r_{17}					
		p_{17}					
		n_{17}					
	İçsel Zekâ	r_{18}					
		p_{18}					
		n_{18}					
	Doğa Zekâ	r_{19}					
		p_{19}					
		n_{19}					
			r_{23}				
			p_{23}				
			n_{23}				
				r_{24}			
				p_{24}			
				n_{24}			

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır.

* . Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Çizelge 4.11. Çoklu zekâ alanları ile sportif etkinlikleri tercih etme tercihleri arasındaki ilişkiye ilişkin basit korelasyon analizi bulguları verilmiştir. Katılımcıların boş zaman etkinliklerinde sportif etkinliklere katılanların farklılıkları incelendiğinde sözel zekâ ile sayısal zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,563; p < 0.01$). Sözel zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,361; p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile müziksel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,218; p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile bedensel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,506; p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,385; p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,664; p < 0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = ,215; p < 0.01$).

506;p<0.01). Sözel zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 385;p<0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile içsel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 664;p<0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile doğa zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 215;p<0.01$).

Sayısal zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 598;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile müziksel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 225;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 510;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 393;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 559;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile doğa zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 331;p<0.01$).

Görsel zekâ alt boyutu ile müziksel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 460;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile bedensel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 565;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 479;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 396;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 529;p<0.01$).

Müziksel zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 526;p<0.01$). Müziksel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 593;p<0.01$). Müziksel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 339;p<0.01$). Müziksel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt

boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.473;p<0.01$).

Bedensel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.623;p<0.01$). Bedensel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.513;p<0.01$). Bedensel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.463;p<0.01$).

Çizelge 4.12. Çoklu Zekâ Alanları ile Bireysel Etkinlikleri Tercih Etme Tercihleri Arasındaki İlişkiye İlişkin Basit Korelasyon Analizi Bulguları

Boş Zaman Etkinlik	Sözel Zekâ	Sayısal Zekâ	Görsel Zekâ	Müziksel Zekâ	Bedensel Zekâ	Sosyal Zekâ	İçsel Zekâ
Sözel Zekâ	$r = 1$ $p = .96$						
Sayısal Zekâ	$r = .782^{**}$ $p = .000$ $n = 96$	1					
Görsel Zekâ	$r = .551^{**}$ $p = .000$ $n = 96$	$.541^{**}$ $.000$ 96	1				
Müziksel Zekâ	$r = .197$ $p = .055$ $n = 96$	$-.005$ $.965$ 96	$.156$ $.130$ 96	1			
Bedensel Zekâ	$r = .521^{**}$ $p = .000$ $n = 96$	$.433^{**}$ $.000$ 96	$.610^{**}$ $.000$ 96	$.565^{**}$ $.000$ 96	1		
Sosyal Zekâ	$r = .544^{**}$ $p = .000$ $n = 96$	$.583^{**}$ $.000$ 96	$.481^{**}$ $.000$ 96	$-.080$ $.436$ 96	$.464^{**}$ $.000$ 96	1	
İçsel Zekâ	$r = .681^{**}$ $p = .000$ $n = 96$	$.644^{**}$ $.000$ 96	$.551^{**}$ $.000$ 96	$-.008$ $.937$ 96	$.574^{**}$ $.000$ 96	$.486^{**}$ $.000$ 96	1
Doğa Zekâ	$r = .322^{**}$ $p = .001$ $n = 96$	$.190$ $.064$ 96	$.645^{**}$ $.000$ 96	$.041$ $.692$ 96	$.438^{**}$ $.000$ 96	$.315^{**}$ $.002$ 96	$.391^{**}$ $.000$ 96

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır.

* . Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır.

Sosyal zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 498;p<0.01$). Sosyal zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 481;p<0.01$).

İçsel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 499;p<0.01$). Çizelge 4.12. Çoklu zekâ alanları ile bireysel etkinlikleri tercih etme tercihleri arasındaki ilişkiye ilişkin basit korelasyon analizi bulguları verilmiştir. Katılımcıların boş zaman etkinliklerinde bireysel etkinliklere katılanların farklılıkları incelendiğinde sözel zekâ ile sayısal zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 782;p<0.01$). Sözel zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 551;p<0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 521;p<0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 544;p<0.01$). Sözel zekâ alt boyutu ile içsel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. ($r=, 681;p<0.01$) Sözel zekâ alt boyutu ile doğa alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 322;p<0.01$).

Sayısal zekâ ile görsel zekâ alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 541;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 433;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 583;p<0.01$). Sayısal zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 644;p<0.01$).

Görsel zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 610;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile sosyal zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 481;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=, 551;p<0.01$). Görsel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=,$

645;p<0.01).Müziksel zekâ alt boyutu ile bedensel zeka alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=$, 565;p<0.01).

Bedensel zekâ alt boyutu ile sosyal zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=$, 464;p<0.01). Bedensel zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=$, 574;p<0.01). Bedensel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=$, 438;p<0.01).

Sosyal zekâ alt boyutu ile içsel zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.($r=$, 386;p<0.01) Sosyal zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=$, 315;p<0.01).

İçsel zekâ alt boyutu ile doğa zekâ alt boyutları arasında alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=$, 391;p<0.01).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Siirt'te öğrenimlerine devam eden ortaöğretim öğrencilerinin okul, çalışma, uyuma gibi zorunlu ihtiyaçlarını gerçekleştirdikten sonra kalan serbest zamanlarında en çok yapmayı tercih ettikleri rekreasyon etkinlikleri ile kendi çoklu zeka alanları arasında nasıl bir ilişkinin olduğunu araştırılması, hangi çoklu zeka alanının hangi rekreasyon etkinlik grubunu ve nasıl etkilediğini, bu etkinin cinsiyetle olan ilişkisini ve öğrencilerin sosyalleşmeleri açısından rekreasyon etkinliğini tercih etme arasında nasıl bir ilişkinin olduğunu belirlemek amacıyla yapılmış olan bu çalışmanın; bundan sonraki dönemlerde de resmi ve özel olarak faaliyetlerini sürdüren eğitim kurumlarının programlarına kaynak olması amaçlanmıştır.

Genelde bireylerin gençlik dönemine denk gelen ortaöğretim eğitimi döneminde alışkanlık edindikleri rekreasyon tutum ve davranışların gelecek dönemlerdeki eğitim çalışmalarına, yaş tecrübelerine ve iş yaşamlarına etki etmesine katkı sağlayacağı düşünüldüğünden büyük önem arz etmektedir.

Çalışmamızda katılımcıların rekreasyon tercihlerine ilişkin frekans analizi bulguları verilmiştir. Çizelge 4.8 incelendiğinde katılımcı öğrencilerin 62 (%12,9) kişinin sosyo- kültürel etkinliklere katıldıkları görülmektedir. Sanatsal etkinliklere katılan öğrencilerin 88 (%18,3) katılım sağladıkları söylenebilir. Öğrencilerin en çok oranda 234 kişi ile (%48,8) sportif etkinliklere katıldıkları söylenebilir. Öğrencilerin bireysel anlamda rekresayonel etkinliklere katılım oranı ise 96 (%20,0) olduğu görülmektedir.

Kavlak (2018) Ankara'da yaşayan, 18 yaşını doldurmuş ve kamu veya özel sektörde tam zamanlı olarak istihdam edilen bireylere çoklu zekâ kuramına göre bireylerin sahip oldukları zekâ alanlarının rekreasyon tercihlerine etkisi üzere yapmış olduğu araştırmada katılan bireylerin %31,5'inin boş zamanlarında sportif etkinliklere, %31,5'inin bireysel etkinliklere, %25,9'unun sosyo-kültürel etkinliklere katıldığı tespit edilmişken %10,9'unun ise sanatsal etkinliklere katıldığı tespit etmiştir.

Cevahircioğlu (2007) efes ile ilkadım basketbol okulları projesi'ne katılan 9-15 Yaş grubu çocukların rekreasyon aktivitelerine katılım değerlendirmesi çalışmasında araştırmaya katılan deneklerin en çok yapılan serbest zaman etkinliği ile okulda en çok

tercih edilen rekreasyon faaliyeti ilişkisini gösteren tabloda tercih olarak spor faaliyetlerini tercih ettikleri gözlemlenmiştir.

Akgül (2013) yaptığı çalışmada araştırmasına katılan öğrencilerin genellikle %39,2 spora, % 16,3 oyunlar, % 8,8 sanatsal el becerileri, %5,9 ilmi ve kültürel etkinliklere, %3,4 dans etkinliklerine katıldığını tespit etmiştir. Bu çalışmalar, çalışmamızın rekreasyon tercihleri analiz bulgularından çıkan sonucu destekler niteliktedir.

Öğrencilere yapmış olduğumuz çalışmada katılımcıların cinsiyet değişkeni ile zeka alanları arasındaki ilişkinin karşılaştırılması verilmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde sözel zekâ, görsel zekâ, müziksel zekâ ve içsel zekâ alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlardan incelendiğinde sayısal, bedensel, sosyal ve doğa zekâları alt boyutlarında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Farklılığın nedeni incelendiğinde katılımcıların kızların sayısal ve bedensel zekâ tür alt boyutlarında daha çok yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Diğer alt boyutlar olan sosyal zekâ ve doğa zekâ erkek adayların kız katılımcılara göre daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Kavlak (2018) Ankara’da yaşayan, 18 yaşını doldurmuş ve kamu veya özel sektörde tam zamanlı olarak istihdam edilen bireylere çoklu zekâ kuramına göre bireylerin sahip oldukları zekâ alanlarının rekreasyon tercihlerine etkisi üzere yapmış olduğu çalışmada bireylerin cinsiyetleri ile sahip oldukları zekâ alanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu kapsamda, araştırmaya katılan kız bireylerin müzik zekâsının erkeklere oranla daha yüksek olduğu, erkek bireylerin ise doğa zekâsının kızlara oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kavlak’ın çalışmasında doğa zekası alt boyutunda çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Bireylerin sahip oldukları zekâ alanları ile her bir rekreasyon faaliyet grubu ayrı ayrı basit korelasyon analizine tabi tutulmuş ve bu analizler sonucunda çizelge 4.9 da belirtiliği üzere, sosyo kültürel etkinlikler ile çoklu zekâ alanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Müftüler (2008), Muğla Üniversitesi’nde okuyan öğrencilerin çoklu zekâ alanlarına göre rekreasyon tercihlerin belirlenmesi üzerine yapmış olduğu çalışmada bireylerin sosyo kültürel etkinlikler ve çoklu zekâ alanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır müftüler,

çalışmasında sosyo kültürel etkinlik ve zekâ alanları arasındaki ilişkiye yönelik karşılaştırmada çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Tablo 4.10’da gösterilen çoklu zekâ alanları ile sanatsal etkinlikleri tercih etme tercihleri incelendiğinde bu korelasyonlar arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Müftüler (2008) de yaptığı çalışmada çoklu zekâ alanları ile sanatsal etkinlikleri tercih etme çizelgesindepozitif yönde anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır.Müftüleri, çalışmasında sanatsal etkinlikler ve zekâ alanlarının arasındaki ilişkiye yönelik karşılaştırma da çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Bir diğer çalışma olan Kavlak (2018) çoklu zekâ kuramı’na göre bireylerin sahip oldukları zekâ alanlarının rekreasyon tercihlerine etkisi çalışmasında çoklu zekâ alanları ile sanatsal etkinlikleri tercih arasındaki ilişkiye ilişkin analiz bulguların da anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.Kavlak’ın bu çalışması bulgularımızla paralellik göstermemiştir.

Çoklu zekâ alanları ile sportif etkinlikleri tercih etme tercihleri arasındaki ilişkiyi gösteren tablo 4.11 ‘de katılımcıların boş zaman etkinliklerinde sportif etkinliklere katılımı ile çoklu zekâ alanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Yaptığımız çalışmaya paralel olan Müftüler (2008) çalışmada çoklu zekâ alanları ile sportif etkinlikleri tercih etme korelasyon analizinde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.Çalışma bu sonucu ile çalışmamızla paralellik göstermiştir.

Karataş (2006) yaptığı çalışmada öğrencilerin okullarında süre içinde en çok katıldıkları serbest zaman etkinliğinde spor aktivitelerini tercih ettiklerigörülmektedir. Yaptığımız çalışma ile Karataş’ın çalışması paralellik göstermiştir.

Kavlak (2008) ‘de yaptığı çalışmada çoklu zekâ alanları ile sportif etkinlikleri tercih etme davranışı arasında doğa zekası ve bedensel-kinestik zekâ arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye rastlarken diğer zekâlı anları ile sportif etkinlikler arasında anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmiştir. Kavlak (2008)’in bu çalışması doğa zekâsı ve bedensel-kinestik zekâ kuramlarımız dışında kalan zekâ kuramlarımızla paralellik göstermemiştir.

Çizelge 4.12’de Çoklu zekâ alanları ile bireysel etkinlikleri tercih etme tercihlerine ilişkin verilerde katılımcıların boş zaman etkinliklerinde bireysel etkinliklere katılanların çoklu zekâ alanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Müftüler (2008) yapmış olduğu sözel-dilsel zekâ, müziksel-ritmik zekâ, bedensel-kinestik, sosyal-zekâ kişiler arası zekâ, ve içsel-öze dönük zekâ alanlarında bireysel etkinliklere katılımı ile çoklu zekâ alanları arasında anlamlı bir ilişki rastlanmamışken, mantıksal-matematiksel zekâ, görsel-uzamsal ve doğacı zekâ arasında düşük düzeyde de olsa anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır. Müftüler (2008)’in bu çalışması, yaptığımız çalışma ile nispetende olsa paralellik göstermektedir.

Kavlak (2018) ise yapmış olduğu çoklu zekâ alanları ile bireysel etkinlikleri tercih etme arasındaki ilişkiye ilişkin analizinde sadece doğa zekâsı ile bireysel etkinlikleri tercih etme arasında herhangi bir ilişkiye rastlamazken , diğer çoklu zekâ alanları ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Bu ifadeler doğrultusunda Kavlak (2018)’in yaptığı çalışma çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Genel olarak yapılan analiz bulgularını değerlendirecek olursak tüm boş zaman etkinlikleri grupları ile, çoklu zekâ alanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilmektedir.

Türkiye’de çalışmamıza benzer olan çalışırken de rehberlik edip yol gösteren bu çalışmalarda Kavlak (2018)’in çalışması, genel anlamda negatif yönde bir ilişkinin olduğunu belirlemiştir. Söz konusu çalışmanın örneklem grubunun farklı olmasından dolayı, sonuçları da doğrudan etkilemiştir. Ancak çalışmamıza doğrudan eğitim öğretim dönemindeki öğrencilere yönelik olduğundan Müftüler(2008)’in çalışması ile paralellik gösteren bu çalışmada çoklu zekâ alanları ile rekreasyon tercihleri arasındaki ilişkiyi Müftüler, genel anlamda pozitif yönde anlamlı ilişki bulmuşken çalışmamız bu çalışmayla paralellik göstermiştir. Söz konusu bu benzerliğin örneklem grubunun yaş ve gelişim dönemlerinin yakın olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Bu araştırma da elde edilen sonuçlara göre zekâ alanları ile rekreasyon tercihleri üzerine bu yaş grubu içerisinde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretmenler, aileler ve araştırma yapan kişilere bazı öneriler şunlardır:

- Cinsiyet değişkenine bağlı rekreasyon tercihlerindeki seviye farkının azalmasına yardımcı olmak için akademik çalışmalar yapılmalıdır.
- Örnekleme daha büyük sayıda olan araştırmaların yapılması ve bulguların karşılaştırması önerilebilir.
- Ortaöğretimde eğitim gören gençler için okulda panolar hazırlanmalı. Bu panolar sekiz zeka alanını içine alan tercihlerden oluşturulmalı. Hangi etkinliğin, hangi zeka alanını kapsadığı yönünde bilgilendirici broşür, yazı bilgilendirilmelerine yer verilmelidir.
- Gençlerin büyük bir oranının sportif rekresyon tercihlerini tercih ettikleri düşünöldüğünde okullarda Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ve Antrenörlerin farklı spor branşları veya oyunları içine alan etkinlikler düzenlemelidir.
- Gençleri tek tip rekreasyon tercihlerinden uzaklaştırarak diğer zekâ alanlarının kullandığı ortamlar tasarlayarak onlara bu yeteneklerini gösterme, geliştirme ve başarılı olma şansı verilmelidir.
- Ortaöğretim kurumlarında sene başı yapılan toplantı veya seminerlerde farklı zümrelerin kendi alanları ile ilgili öğrenciler için rekreatif faaliyetlerin yapılması istenebilir.
- Çokluzekâkuramı ve rekreasyona yönelik öğretmenlere seminerler düzenlenerek gençlerin farklı zeka alanlarının olduğunu ve farklı yeteneklere sahip olabilecekleri gösterilebilir. Böylece öğrencileri tanıyıp onların özelliklerine göre yönlendirmeler yapmaları sağlanarak farkındalık yaratılabilir.

KAYNAKÇA:

- Addington, J. E. (1993). *%100 Düşünce gücü*, Çev. B. Çetinkaya. İstanbul: Akkaş Yayınları.
- Akamca, G. Ö. ve Hamurcu, H. (2005). Çoklu zekâ kuramı tabanlı öğretimin öğrencilerin fen başarısı, tutumları ve hatırd tutma üzerindeki etkiler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Adıgüzel, O. ve Yüksel, H. (2011). *Tarihsel süreçte çalışma kavramı ve bir kırılma noktası olarak sanayi devrimi*. Finans Politik & Ekonomik Yorumlar.
- Akgül, S. (2013). *Farklı eğitim kurumlarında eğitim gören ortaöğretim öğrencilerinin sportif ve rekreasyon etkinliklerine yönelmede meraklılık düzeylerinin araştırılması (kütahya ili örneği)*,Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya: Dumulupınar Üniversitesi.
- Alaylıoğlu,R., Oğuzhan,F.,(1968). *Zaman Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü*, İstanbul,
- Ardahan, F., Turgut, T., Kaplan A. (2016). *Her yönüyle rekreasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Armstrong, T. (2009). *Multiple intelligences in the classrom* (3nd ed). Alexandria. Virginia. USA: ASCD Publication.
- Armstrong, T. (2000a). *Multiple intelligences in the classroom. 2nd Edition. Association for Supervision and Curriculum Development*, 155p.,Virginia USA.
- Baltaş, A. ve Baltaş, Z. (1987). *Başarılı ve sağlıklı olmak için stres ve başa çıkma yolları*. 5. Baskı, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Başaran, İ. E. (1992). *Eğitim psikolojisi*. Kadioğlu Matbaası, [Http://Yayim.Meb.Gov.Tr/Dergiler/Sayi69/Index-Ayaydin.Htm](http://Yayim.Meb.Gov.Tr/Dergiler/Sayi69/Index-Ayaydin.Htm) (21.02.2019).
- Burton, C. A. ve Bucher, R. D. (1974). *Recreation for today's society*. New Jersey: Frentice-Hall. Inc.
- Bümen, T. N. (2004). *Okulda çoklu zeka kuramı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cevahircioğlu, B. (2007). *Efes ile ilk adım basketbol okulları projesine katılan 9-15 Yaş grubu çocukların rekreasyon aktivitelerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi.

- Demirci, N. ve Yağcı, Z. (2008). Fen bilgisi dersi “yaşamımızı yönlendiren elektrik” ünitesinin çoklu zeka kuramı etkinliklerine göre değerlendirilmesi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1), 79-97.
- Demirel, Ö. (2006). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğan İ. (2002). *Sosyoloji, kavramlar ve sorunlar*. 5. Baskı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Doğruyol. A. (1990). *Türk-İslam sentezi üzerine incelemeler*. Amsterdam Postası Dergisi Yayını, Amsterdam.
- Ergin, H. K. Ve Köse, S. (2008). *Zekâ türüne göre çocuk eğitimi*. İstanbul: Hepsi Çocuk Yayınevi.
- Erkal, M. (1981). “*Sosyolojik açıdan spor*”. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Gardner, H. (2004). *Zihin çerçeveleri çoklu zekâ kuramı*. (Birinci Baskı). İngilizceden Çeviren: Ebru Kılıç. Ankara: Alfa Yayınları.
- Gardner, H. (2012). *Zihnin çerçeveleri: çoklu zeka kuramı* (3.Baskı). İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Gümüş, H. (2016). *Rekrasyonel Alanların Kullanım Etkenlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara:Gazi üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Hazar, A. (2003). *Rekreasyon ve animasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hazar, A. (2014). *Rekreasyon ve animasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kaba, İ. C. (2009). *Türkiye’deki üniversitelerde kampüs rekreasyonu’nun mevcut durumu ve kampüs rekreasyon modellemesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Karataş, Y. N. (2006). *Yatılı ilköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları (bingöl ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi.
- Karaküçük S. (2005), *Rekreasyon–Boş zaman değerlendirme*. 5.Basım. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Karaküçük S. Ekenci G. (1995). Okulların boş zamanları değerlendirme (rekreasyon) eğitimindeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*.

- Karaküçük S., (2008). “*Rekreasyon*” boş zamanları değerlendirme. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. (1997). *Rekreasyon boş zamanları değerlendirme-kavram kapsam ve bir araştırma*. Ankara: Seren Ofset.
- Karaküçük, S. ve Ekenci G. (1995). Okulların boş zamanları değerlendirme (rekreasyon) eğitimindeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon ve Serbest Zamanları Değerlendirme*. 3.Baskı. Ankara: Gazi Kitabevi
- Kavlak, T. H. (2018). *Çoklu zeka kuramına göre bireylerin sahip oldukları zeka alanlarının rekreasyon tercihlerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kocaekşi, S. (2012). *Serbest zaman ve rekreasyon yönetimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Kropoktin, P. (1997). “*Keyifli iş*”. Çeviren: Saatçioğlu N. İçinde: (Şimşek I). Çalışmak: Yorar. Cogito: Üç Aylık Düşünce Dergisi. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Mackenzie, R. A. (1985). *Zaman tuzağı – zamanı nasıl denetlersiniz*, Çev., Yakut Güner, İstanbul: İlgı Yayıncılık.
- Müftüler, M. (2008). *Üniversite öğrencilerinin çoklu zeka alanlarına göre serbest zaman tercihlerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Püsküllüoğlu, A. (2005). *Türk dil kurumu*. Türkçe Sözlük. 10. Baskı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Saban, A. (2002). *Çoklu zekâ teorisi ve eğitim*. (İkinci Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Saban, A. (2005). *Çoklu Zeka Teorisi ve Eğitimi*. 5.Basım., Nobel Yayın Dağıtım, 158s., Ankara.
- Sağcan, M. (1986). *Rekreasyon ve turizm*. İzmir: Cumhuriyet Basımevi.
- Selçuk, Z., Kayıtlı, H., Okut, L. (2003). *Çoklu zekâ uygulamaları*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Selçuk, Z. (1999). *Gelişim ve öğrenme- eğitim psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Sevil, T., Yıldırım, G.K., Katırcı, H., Çelik, Ö., Çeliksoy, M.A. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*. Eskişehir : T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınevi. Ünite 1.
- Sezgin, S. (1987). *Türk toplumunun rekreasyon alışkanlıkları: İstanbul örneği*. Doktora tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul.
- Sivrikaya, A. H. (2010). Eğitimde çoklu zekâ kuramı. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (10) 45, 123-132.
- Şahin, C.K., (2009). Eğirdir meslek yüksekokulu öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarının belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Artvin Çoruh Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, 10(1), 62-71.
- Tezcan, M. (1982). *Sosyolojik açıdan boş zamanların değerlendirilmesi*. Ankara: A.Ü. Yayını.
- Tezcan, M. (1978). *Boş zaman sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Tezcan, M. (1991). *Eğitim sosyolojisi*. 6. Baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Torkildsen, G. (1999). *Leisure and recreation management*. London: E And FN Spon.
- Türk Dil Kurumu. (1983). *Yeni tarama sözlüğü*, Düz.: C. Dilçin. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uzunoğlu, S. (1992). *Zaman sermayesi*. Zaman Gazetesi
- Ülgen, G. (1995). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Bilim Yayınları.
- Ünlüönen, K., Tayfun, A., Kılıçlar, A. (2011). *Turizm ekonomisi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. 3. Basım.
- Yavuz, K. E. (2004). *Öğrenen ve gelişen eğitimciler için çoklu zekâ teorisi ve uygulama rehberi*. Ankara: Ceceli Yayınları.
- Zorba, E. (2008). Türkiye’de rekreasyona bakış açısı ve gelişimi. *Gazi Haber Dergisi*, Ankara.

İNTERNET KAYNAKLARI

Tütüncü, Ö., *Araştırma Tasarımının Öğeleri* (online), <http://kisi.edu.tr/ozkan.tutuncu/BE4.pd>

Aytekin, A., (2005). Araştırmanın Evreni ve Örneklemesi (online), slideplayer.biz.tr/slide2619873/

Eroğan, i., (2015). Zeka Nedir? Çoklu Zeka Kuramı (online), <https://www.bilgicik.com/yazi/zeka-nedir-coklu-zeka-kurami/>

EKLER

ANKET

Değerli Meslektaşım,

Bu anketin amacı; Siirt İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı eğitim kurumlarında okuyan ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zeka alanlarına göre rekreasyon tercihlerinin belirlenmesidir.

Araştırma tamamen bilimsel bir amaca hitap etmektedir. Yanıtlayacağınız anket sadece araştırmacı tarafından kullanılacak, elde edilen veriler araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır. Bu anketi içtenlikle, eksiksiz ve doğru olarak doldurmanız, araştırmanın sağlıklı sonuçlar vermesi bakımından son derece önemlidir. Ankette yer alan her bir soruyu okuduktan sonra uygun gördüğünüz seçeneğin bulunduğu parantezin içerisine **(X)** işareti koyunuz.

Araştırmama ayırdığınız zaman ve değerli katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Bedirhan GÜNC

Batman Üniversitesi

Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Kişisel Bilgi Formu

1- Cinsiyetiniz: ☐ Kız ☐ Erkek

2- Yaşınız: ☐ 14-15 yaş ☐ 15-16yaş ☐ 16-17 yaş ☐ 18 yaş ve üzeri

3- Sınıfı : ☐9 ☐10 ☐11 ☐12

4. Aşağıda yer alan etkinlik gruplarından en çok tercih ettiğiniz boş zaman etkinlik grubunu yanındaki kutucuğa (X) işareti ile işaretleyiniz. İşaretlediğiniz etkinlik grubu içerisinde de en çok gerçekleştirdiğiniz etkinliği lütfen yanındaki alanda belirtiniz. Lütfen bu bölümde **SADECE BİR SEÇENEK İŞARETLEYİNİZ.**

• Sosyo-kültürel etkinlikler		Belirtiniz.....
• Sanatsaletkinlikler		Belirtiniz.....
• Sportifetkinlikler		Belirtiniz.....
• Bireyseletkinlikler		Belirtiniz.....

EK-1. (devam) Anket Formu

ÇOKLU ZEKÂ ENVANTERİ

Aşağıda ifade edilen tercihlerin size uygunluğu hakkındaki görüşlerinizi beşli dereceleme ölçeğine göre belirtiniz.

Dereceleme Ölçeği**1= Hiçuygundeğil****2= Çokaz uygun****3= Kısmen uygun****4= Oldukça uygun****5= Tamamenuygun**

1. Bölüm						
A	Kitaplar benim için çok önemlidir	1	2	3	4	5
B	Zihnimde kolayca hesap yapabilirim.	1	2	3	4	5
C	Gözlerimi kapadığımda sıklıkla açık ve net imgeler görürüm.	1	2	3	4	5
D	Sesim güzeldir.	1	2	3	4	5
E	Düzenli olarak yaptığım en az bir spor/fiziksel aktivite vardır.	1	2	3	4	5
F	Çevremdeki insanların danışmak için başvurduğu biriyimdir.	1	2	3	4	5
G	Hayat hakkındaki önemli sorular üzerine kafa yorurum.	1	2	3	4	5
H	Doğa ile baş başa olmayı severim.	1	2	3	4	5
2. Bölüm						
A	Kelimeleri, okumadan, yazmadan veya söylemeden önce beynimde işitirim.	1	2	3	4	5
B	Matematik ve/veya Fen dersleri okulda en çok sevdiğim dersler arasında olmuştur.	1	2	3	4	5
C	Renklere karşı duyarlıyım.	1	2	3	4	5
D	Bir şarkının notasının yanlış çalındığını fark edebilirim.	1	2	3	4	5
E	Bir yerde uzun süre hiç kımıldamadan oturmaktan sıkılırım.	1	2	3	4	5
F	Yürüyüş yapma, koşma, yüzme yerine futbol, basketbol ve voleybol gibi sporları tercih ederim.	1	2	3	4	5
G	Kendimi daha iyi tanımak için kişisel gelişim ile ilgili kitaplar okurum.	1	2	3	4	5
H	Bazı insanların çevre ve doğal hayat hakkındaki duyarsızlıkları beni üzmemektedir.	1	2	3	4	5
3. Bölüm						
A	Televizyon izlemek veya film seyretmekten çok radyo veya bir ses kasetini dinlediğimde daha iyi öğrenirim.	1	2	3	4	5
B	Mantıksal düşünmeyi ve beyin jimnastiği gerektiren oyunları severim.	1	2	3	4	5
C	Fotoğraf çekmeyi severim.	1	2	3	4	5
D	Müzik dinlemeyi severim.	1	2	3	4	5
E	Ağaç işleri, dikiş, maket yapma gibi el becerisi gerektiren işleri severim.	1	2	3	4	5
F	Bir sorunun olduğunda tek başıma çözmeye çalışmak yerine yardımına başvurabileceğim birini ararım.	1	2	3	4	5
G	Başarısız olduğum durumlarda kendime karşı esnek davranabilirim.	1	2	3	4	5
H	Hayvanların etrafında dolaşmaktan, onlarla oynamaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5
4. Bölüm						
A	Kelime işlem oyunlarını severim.	1	2	3	4	5
B	“Eğer... ise ne olur” türünden deneysel şeyler yapmayı severim.	1	2	3	4	5
C	Yap boz gibi görsel bulmaca oyunlarını severim.	1	2	3	4	5
D	Çok iyi çaldığım bir müzik aleti vardır.	1	2	3	4	5

E	En iyi fikirlerin içime doğduğu anlar yürüyüş, koşu gibi fiziksel etkinlikte bulunduğum zamanlardır.	1	2	3	4	5
---	--	---	---	---	---	---

F	En az üç yakın arkadaşım vardır.	1	2	3	4	5
G	Kendime sakladığım bazı hobilerim vardır.	1	2	3	4	5
H	Kuş beslemek, akvaryum sahibi olmak gibi doğa ile ilgili en az bir hobim vardır.	1	2	3	4	5

5. Bölüm

A	Dil sürçmeleri, tekerlemeler veya kafiyeli sözcüklerle eğlenmeyi ve eğlendirmeyi severim.	1	2	3	4	5
B	Zihnim sürekli eşya (şeyler) ile ilgili kalıp, kural ve mantıksal silsileleri araştırmakla meşguldür.	1	2	3	4	5
C	Rüyalarım gerçek gibidir.	1	2	3	4	5
D	Müzik olmasaydı hayatım daha kısır olurdu.	1	2	3	4	5
E	Boş zamanlarımı genellikle dışarıda geçirmek isterim.	1	2	3	4	5
F	Kendi başıma eğlenmekten çok bir grup arkadaşla eğlenmeyi tercih ederim.	1	2	3	4	5
G	Hayatla ilgili zihnimi sürekli meşgul eden bazı konular vardır.	1	2	3	4	5
H	Zihnim mevsimler, iklimler gibi doğal olayların oluşumuyla ilgili sorularla meşguldür.	1	2	3	4	5

6. Bölüm

A	Konuşmalarımda (veya yazmalarımda) insanlar bazen kullandığım kelimelerin ne anlama geldiğini sorarlar.	1	2	3	4	5
B	Bilimsel alandaki gelişmeler ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
C	Bilmediğim yerlerde yön tayin etmede ve gideceğim yeri bulmada rahatımdır.	1	2	3	4	5
D	Sokakta yürürken bazen kendimi bir melodiyi mırıldanırken bulurum.	1	2	3	4	5
E	Konuşurken sıklıkla beden dili kullanırım.	1	2	3	4	5
F	Bildiğim şeyleri başkalarına öğretmeyi severim.	1	2	3	4	5
G	Zayıf ve kuvvetli yanlarım hakkında gerçekçi bir bakış açısına sahip olduğumu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
H	Ağaç, kuş ve benzeri bitki ve hayvan türlerini kolaylıkla ayırt ederim.	1	2	3	4	5

7. Bölüm

A	Benim için Türkçe ve Sosyal Bilgiler dersleri Matematik ve Fen Bilgisi derslerinden hep daha kolay olmuştur.	1	2	3	4	5
B	Her şeyin mutlaka mantıklı bir açıklamasının olduğuna inanırım.	1	2	3	4	5
C	Resim yapmayı ve çizim yapmayı severim.	1	2	3	4	5
D	Davul ve tef gibi vurmali çalgılara kolayca tempo tutabilirim.	1	2	3	4	5
E	Bir şeyi kendim tecrübe ederek (örn. dokunarak) daha iyi öğrenirim.	1	2	3	4	5
F	Kendimi bir lider olarak görürüm. / insanlar bir lider olduğumu söylerler.	1	2	3	4	5
G	Hafta sonunda lüks bir eğlence yerinde olmaktansa bir yayla evinde kendi başıma geçirmeyi tercih ederim.	1	2	3	4	5
H	Canlılar alemiyle ilgili kitap okumayı/belgesel seyretmeyi çok severim.	1	2	3	4	5

8. Bölüm

A	Arabada giderken yollardaki yazılar, şekil ve manzaradan daha çok dikkatimi çeker.	1	2	3	4	5
B	Soyut ve kavramsal şeyler üzerine düşünmeyi severim.	1	2	3	4	5
C	Geometri gibi şekillerle ilgili konuları, Cebir türü işlemsel konulardan daha kolay bulurum.	1	2	3	4	5
D	Birçok şarkının ve müzik parçasının ezgisini bilirim.	1	2	3	4	5
E	Heyecan verici fiziksel aktiviteleri severim.	1	2	3	4	5
F	Kalabalık ortamlarda rahat davranırım.	1	2	3	4	5

G	Kendimi güçlü bir iradeye sahip ve özgür düşünen biri olarak görürüm.	1	2	3	4	5
H	Tatil için doğa ile baş başa kalacağım yerleri tercih ederim.	1	2	3	4	5

9. Bölüm						
A	Arkadaş toplantılarında sık sık yeni duyduğum veya okuduğum şeylere atıfta bulunurum.	1	2	3	4	5
B	Okulda, işte, evde insanların konuşmalarındaki veya yaptıklarındaki mantık hataları çok dikkatimi çeker.	1	2	3	4	5
C	Kuşbakışı olarak yukarıdan gördüğüm nesnelerin gerçek görüntülerini rahatlıkla zihnimde canlandırabilirim.	1	2	3	4	5
D	Bir melodiyi doğru olarak mırıldanabilmem için onu bir iki kez duymam yeterlidir.	1	2	3	4	5
E	Vücut koordinasyonumun (elimi, kolumu Komenda etme vb.) iyi olduğunu dubnium.	1	2	3	4	5
F	İşimle veya ilgi alanlarımla ilgili toplantılara/sosyal etkinliklere katılmayı severim.	1	2	3	4	5
G	Hayatımdaki önemli olayları ve iç dünyamla ilgili şeyleri günlüğüme/dosyama kaydedirim.	1	2	3	4	5
H	Hayvanat bahçeleri veya botanik bahçeleri gibi bir yönüyle doğal hayatı barındıran yerleri ziyaret etmeyi severim.	1	2	3	4	5
10. Bölüm						
A	Halihazırda gurur duyduğum, çevremdeki insanlar arasında fark edilmemi sağlayan yazılı bir eserim vardır.	1	2	3	4	5
B	Herhangi bir şeyin ölçülmesi, kategorize edilmesi, analizlerinin yapılması veya bir şekilde rakamlara dökülerek açıklanması onları daha kolay anlamamı sağlar.	1	2	3	4	5
C	İçinde bolca şekil ve resimlerin olduğu okuma materyallerini tercih ederim.	1	2	3	4	5
D	İş yaparken, ders çalışırken veya yeni bir şeyi öğrenirken sık sık kendi kendime tempo tutar veya bir melodi mırıldanırım.	1	2	3	4	5
E	Yeni bir beceriyi izlemek veya okumak yerine yaparak/yaşayarak daha iyi öğrenirim.	1	2	3	4	5
F	Akşamları evde kendi başıma geçirmektense canlı, neşeli, eğlenceli arkadaş toplantılarına katılmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5
G	Kendi işim var./Kendi işimi kurma konusunu bir şekilde düşünüyorum.	1	2	3	4	5
H	Bahçe işleriyle ve toprakla uğraşmayı severim.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Bedirhan GÜNÇ

Uyruğu: T.C

Doğum Yeri ve Tarihi: SİİRT 03/01/1985

E-mail: bedirhangunc@gmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ Bitirme Yılı

Lise: Siirt Lisesi 2002

Lisans: Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Yüksek Okulu 2008

Yüksek Lisans: 2020

Doktora:

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2009-2020	Milli Eğitim Bakanlığı	Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKLU ZEKA ALANLARINA GÖRE REKREASYON TERCİHLERİNİN BELİRLENMESİ

ORIJINALLIK RAPORU

% 30	% 19	% 11	% 29
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	Submitted to Batman University Öğrenci Ödevi	% 9
2	www.antalyaozelegitim.com İnternet Kaynağı	% 5
3	www.sosyalarastirmalar.com İnternet Kaynağı	% 4
4	milas.meb.gov.tr İnternet Kaynağı	% 3
5	Submitted to Adnan Menderes Üniversitesi Öğrenci Ödevi	% 2
6	Submitted to Akdeniz Karpaz Üniversitesi Öğrenci Ödevi	% 1
7	DİLCİ, Tuncay and BABACAN, Tuğba. "The correlation between multiple intelligences and metacognitive reading strategies of primary school teacher candidates", İnönü Üniversitesi,	% 1